

Janez Pavel II.

•
GOVORI
V SLOVENIJI
•

Cerkveni dokumenti

64

Janez Pavel II.
GOVORI
V SLOVENIJI

Dru•ina
Ljubljana
1996

Zbirko CERKVENI DOKUMENTI izdajajo slovenske rimskokatoliške škofije. Glavni in odgovorni urednik: Rafko Valenčič. Lektor: Marija Bratina. Oprema: Lucijan Bratuš. Uredništvo: Krekov trg 1, 61000 Ljubljana. Uprava: Dru•ina, d.o.o., Krekov trg 1, 61000 Ljubljana, SLO.

Izdala: Dru•ina d.o.o., maja1996.

Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana, SLO.

CIP - Katalo•ni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knji•nica, Ljubljana.

252=163.6

JOANNES Paulus II, pape•

Govori v Sloveniji / Janez Pavel II. - Ljubljana : Dru•ina, 1996. - (Cerkveni dokumenti, ISSN 1318-1262 ; 64)

ISBN 961-222-080 - 8

1. Janez Pavel II, pape• glej Joannes Paulus II, pape•
60592640

Po mnenju Ministrstva za kulturo z dne 14. junija 1996, št. 415-55/96 publikacija Janez Pavel II., Govori v Sloveniji, spada med proizvode, za katere se obračunava 5% davek od prometa proizvodov.

UVODNA BESEDA

Papežev pastoralni in državniški obisk v Sloveniji od petka, 17. do nedelje, 19. maja 1996 je zgodovinski dogodek, ki ga je slovenski narod stoletja pričakoval, rodovi pa se ga bodo spominjali, iz njega živeli in se nanj sklicevali. Prvo sporočilo tega obiska je najprej Janez Pavel II., ki je ljudi nagovoril s svojo osebnostjo in duhovno avtoriteto. Drugo sporočilo pa je evangeljska beseda, ki jo je spregovoril v naši deželi in jo objavljamo v naši zbirki kot trajno vodilo sedanjemu rodu in prihodnjim rodovom.

Po številnih težavah in zapetljajih se je Slovenija uvrstila med dežele, v katere je prišel papež Janez Pavel II., Kristusov namestnik in Petrov naslednik na apostolskem sedežu. Papežev obisk v Sloveniji je bil njegovo 71. potovanje po svetu in 35. v evropske države, potem ko so vse naše sosede že bile deležne njegovega obiska (Avstrija 1983 in 1988, Madžarska 1991, Severna Italija 1992, Hrvaška 1994).

Nekaj dni je bila Slovenija zaradi papeževega bivanja med nami središče katoliškega sveta, ki mu je navzočnost številnih kardinalov (8), škofov (40), duhovnikov (prek 1000) in vernikov z vseh celin dajala resnično katoliško podobo. Papežev obisk je spremljalo 750 novinarjev, o njem so poročale vse večje svetovne agencije, poluradni vatikanski list L' Osservatore Romano pa je redno spremljal papežev obisk v Sloveniji. Njeni zgodovini in sedanjim verskim in družbenim razmeram je posvetil posebno številko (16. maja 1996) in izdal vse govore v slovenščini (22. maja 1996).

Trije dnevi bivanja Janeza Pavla II. v Sloveniji so bili izpolnjeni s številnimi srečanji. Postaje teh

srečanj so bile: letališče Brnik, Marijina božja pot na Brezjah, srečanje z duhovniki, redovniki, redovnicami, bogoslovci in cerkvenostnimi gibanji v ljubljanski stolnici, maša na hipodromu v Stožicah v Ljubljani, srečanje z mladino na letališču v Postojni, maša na letališču v Slivnici pri Mariboru, srečanje s predstavniki kulture, znanosti in umetnosti v mariborski stolnici ter slovo na mariborskem letališču. Omenjenih srečanj se je udeležilo skoraj tristo tisoč ljudi, ob poteh in na ulicah pa so papeža pozdravili desetstisoči verujočih in ljudi dobre volje.

Ob prihodu je Janez Pavel II. označil vsebino svojega obiska z dvema dogodkoma: nedavno doseženo državno samostojnostjo, pri kateri je imel Sveti sedež pomembno vlogo, ter 1250-letnico krščanstva med Slovenci, ki je prispevalo odločilni delež k narodovi kulturi in samobitnosti. Oba dogodka sta zavezujoča za sedanje in prihodnje rodove, ki morajo to resničnost vedno znova ovrednotiti in živeti.

Na srečanju v ljubljanski stolnici je Janez Pavel II. obudil spomin na prvo Cerkev in njeno pričakovanje Svetega Duha. Apostolski zbor, ki skupaj z Marijo moli in pričakuje prihod Tolažnika, je podoba Cerkve, ki moli in zaupa v delovanje Svetega Duha. V moči Duha je Cerkev na Slovenskem oznanjala evangelij življenja, branila človekovo dostojanstvo, se borila proti zmotam totalitarnih režimov – fašizma, nacizma in komunizma. Priznanje gre vsem, ki so junaško pričevali za evangelijsko resnico. Prihodnost zahteva »obnovljeno gorečnost in neomajno zvestobo Kristusu in njegovemu odrešenjskemu oznanilu«. Duhovnik, pričevalec Duha, »človek za skupnost«, more to poslanstvo spolniti samo v povezanosti in

občestvu z drugimi – s škofom, sobrati in z verujočimi. V občestveni, eklezialni razsežnosti ima celibat svojo utemeljitev; je namreč »najvišja podaritev samega sebe« Bogu in bratom. Za redovnike so življenje po evangelijskih svetih, zvestoba karizmi, popolna podaritev in povezanost s krajevno Cerkvijo pogoji za uspešno delo in pričevanje. Slovenska družba, ki živi v »prehodnem obdobju« in »obdobju korenitih sprememb«, potrebuje »nenehno duhovno pomoč«. Cerkev na Slovenskem mora sprejeti kot prvenstveno nalogo službo človeku, odgovor na njegova vprašanja, oblikovanje bolj bratske in demokratične družbe. Sprejeti mora izziv, da ne bo na »izpraznjeno mesto prejšnje ideologije prišla neka druga, nič manj nevarna, ideologija neobrzanega liberalizma«. V tem smislu je delo za duhovne poklice s strani duhovnikov in družin, zvestoba poklicanosti in pogum, to poklicanost sprejeti, naloga, ki je v korist božjemu ljudstvu in narodu.

Srečanje s stotisočglavo množico v Stožicah v Ljubljani je imelo dvojno sporočilo: zgodovinski spomin in nalogo ponovne evangelizacije. Krščanstvo je zgodaj našlo pot do naših prednikov, ki so mu tuji misijonarji (Virgilij, Modest, Pavlin, Ciril in Metod in drugi) z vso spoštljivostjo posredovali oznanilo vere. Pozneje so slovenski misijonarji ponesli to oznanilo drugim narodom. Toda zgodovinski spomin ni dovolj. Potrebno je danes oznanilo vere sporočati, sprejemati, živeti in zanj pričevati, kakor so mnogi storili v bližnji preteklosti. Ponovna evangelizacija je predvsem »zavzetost za spreobrnjenje k evangeliju in za pristno duhovno obnovo«. Geslo obiska »Oče, potrdi nas v veri!« Janez Pavel II. sprejema v duhu evangelija (prim. Lk 22, 32),

zavedajoč se, da je evangelij temelj, resnica in moč, ki človeka odrešuje in osrečuje. Pa ne le posameznika. Tudi narod kot celota najde v evangeliju odgovor na svoja vprašanja, po njem stopa v skupnost vesoljne Cerkve. Poziv, ki ga je Janez Pavel II. izrekel svetu ob izvolitvi za papeža: »Odprite vrata Odrešeniku!«, sedaj dopolnjuje z vzklikom: »Ne bojte se Cerkve!«

V Postojni je bilo srečanje mladine iz vse Slovenije in sosednjih dežel (Hrvaške, Avstrije, Italije) združeno s 76-letnico Janeza Pavla II. Množice mladih so prihajale k večurnemu programu od dopoldanskih ur dalje. Sporočilo mladim je bilo neposredno in življenjsko. Postojna, križišče mnogih poti, je podoba življenjskih razpotij. Življenju je potrebno dati smisel, ki ga bodo mladi našli v hoji za Kristusom, v velikodušnem odgovoru na njegov klic, v prijateljevanju z Njim. Na vprašanja mladih glede strahu in upanja, njihove vloge v Cerkvi ter povezanosti med vero in življenjem je Janez Pavel II. zelo oseben: izhaja iz svojega izkustva in mladim sporoča, naj v Kristusu odkrivajo resnico o sebi, človeku in življenju.

Maribor je bil naslednje prizorišče srečanja množic verujočih s papežem. Nekaj grenkobe se je razlilo ob dejstvu, da ni bilo pričakovane beatifikacije škofa A. M. Slomška. Osrednja misel govora med mašo je bila svetost, h kateri smo vsi poklicani. Sodobni človek na videz ne potrebuje svetosti, tudi si ne prizadeva zanjo. Toda človeški napredek brez svetosti je varljiv in nevaren. Potrebni so vzori in zrele osebnosti, ki bodo spreminjali svet. Eden izmed njih je A. M. Slomšek. Verujoči bodo dosegali svetost živeč iz bogoslužja in obhajanja zakramen-

tov, iz molitve in medsebojne povezanosti. Naloga vseh, zlasti družine, je, da se uprejo kulturi smrti in se odločijo za kulturo življenja.

*Osrednja misel, izražena **predstavnikom kulture, znanosti in umetnosti v mariborski stolnici**, je bila namenjena kulturi, ki je – tudi v slovenski zgodovini – nepogrešljiva za identiteto naroda. Rodila se je v območju oznanjevanja evangelija. Vera in kultura sta sopotnici, ki sta se vedno med seboj podpirali in dopolnjevali. Obe sta znamenje duha, vsaka je merodajna na svojem področju. Sta dopolnjujoči se in ne izključujoči stvarnosti, tako nekdanj kot danes.*

Slovo na mariborskem letališču je bilo nekakšen povzetek treh dni. V njem sta preteklost in sedanjost združeni s pogledom v prihodnost, roko si podajajo človeške in evengeljske vrednote, poetičnost in realnost, skrb za duhovno in ekološko harmonijo, besede spodbude otrokom in mladini, odraslim, ostarelim in bolnim, zahvala deželi in ljudem, katerih gost je bil.

Kaj je sporočilo papeža Janeza Pavla II. Slovincem in slovenskim kristjanom? Iz vsebine njegovih govorov moremo izluščiti nekaj značilnosti.

1. Za posameznika in za ves narod so pomembni tako imenovani zgodovinsko-odrešenjski dogodki. Drevo ima svoje korenine, narod ima svojo zgodovino. Zaznavanje preteklih dogodkov je znamenje spoznanja pomembnosti časa, ki ga človek ali narod danes živi. Papeževo sporočilo se ne vprašuje o izvoru slovenskega naroda, ki buri duhove med zgodovinarji in znan-

stveniki. Pozornost je obrnjena na dejstvo, da je slovenski narod s sprejemom krščanstva pred 1250 leti stopil iz anonimnosti in se pridružil družini evropskih narodov in krščanski kulturi. Vera je za vedno zaznamovala ta narod, oblikovala je njegovo kulturo in mentaliteto, ohranjala njegovo narodnostno, kulturno in versko samobitnost. Znotraj naroda in občestva Cerkve pa ima vsak član nenadomesljivo vlogo in prostor.

2. Cerkev na Slovenskem živi novo obdobje, ki ga je zaznamovala nedavno dosežena državna samostojnost. Družba doživlja prehodno obdobje, ki so mu lastne številne napetosti in težave. V takšnem okolju živi tudi Cerkev, katere naloga je služiti narodu, njegovemu kulturnemu in duhovnemu razvoju. Preteklost ji daje zagotovilo, da je sposobna to storiti tudi v novih razmerah v prizadevanju za spreobrnjenje, spravo, solidarnost in celostni razvoj.

3. Nova evangelizacija, ki jo potrebuje sodobni človek, zaznamovan z liberalizmom in porabništvom vseh vrst, vendar iščoč lastno podobo in neminljivo srečo, je delo Svetega Duha in človeških prizadevanj. Evangelij ni oznanjen enkrat za vselej. Vsak čas in vsak rod ga mora oznanjati in sprejti v vsakokratnih razmerah ter znaj pričevati. Ni se mogoče sklicevati le na preteklost, kajti klic evangelija je vedno aktualen in neposreden.

4. To, da je Janez Pavel II. nagovoril slovenske kristjane in vse ljudi dobre volje v njihovem jeziku, ima še posebno težo. Čeprav to stori, kolikor je mogoče, na vseh potovanjih, smo to pot doživljali kot znamenje spoštovanja do slovenskega človeka

in jezika. Samospoštovanje je znamenje, da sprejemamo in cenimo božje darove, ki so dani skupnosti, kot je narod. Pa še to: v sredo, 22. maja 1996, je pri splošni audienci Janez Pavel II. pred 17 tisoči verniki obudil spomin na pravkar končan pastoralni obisk v Sloveniji, na deželo in ljudi, preteklost in vernost ter nas tako predstavil katoliškemu svetu.

Besede, ki jih je izrekel Janez Pavel II. slovenskim katoličanom, drugim kristjanom in ljudem dobre volje, – niso le besede človeka, filozofa, zgodovinarja, etika ali novinarja. So besede človeka, ki je izkusil mladostno zagnanost in resnobo, usodo človeka, ki je pred koncem študija izgubil vse člane družine (sestro, mater, brata in očeta), ročnega delavca in izobraženca. Njegovo življenje so zaznamovale vojne in povojne razmere totalitarnih režimov, študij v evropskih središčih kulture (Rim, Pariz). Pri svojem delu se je srečeval z mladino, družinami, delavci in izobraženci. Na 2. vatikanskem koncilu je opozoril na duhovno bogastvo, ki se rojeva v trpljenju; papeška služba pa mu je odprla pot do ljudi iz vseh celin sveta, narodov, veroizpovedi, družbenih ureditev in prepričanj. Z obdarovano karizmo se približuje ljudem, jih posluša, spodbuja, opozarja na dileme časa, pa naj se le-te nanašajo na znanstveno, družbeno, versko ali etično področje. Z vso preprostostjo in resnostjo hkrati oznanja veličino človeka in Kristusa, ki je Odrešenik človeka, kakor je naslov njegove prve okrožnice (1979).

*Rafko Valenčič
glavni urednik*

Janez Pavel II.

GOVORI V SLOVENIJI

Sprejem na mednarodnem letališču Brnik, 17.
maja 1996

**SLOVENIJA NAJ OSTANE ZVESTA SVOJI
POKLICANOSTI, BITI MOST MED
SLOVANSKIM,
GERMANSKIM, LATINSKIM IN MAD•ARSKIM
SVETOM**

Gospod predsednik!

Dragi dr•avljani Republike Slovenije!

1. Vesel sem, ko prvič prihajam v vašo domovino, v to de•elo, posejano z neštetimi zvoniki, cerkvami in kapelicami, ki pričajo o globokih krščanskih koreninah vašega ljudstva.

Hvaležen sem vam za prisrčno dobrodošlico. Kako lepo jo je obogatil glas zvonov, ki je po vsem ozemlju vaše države naznanil veselje slovenskega ljudstva ob obisku Petrovega naslednika.

Od srca pozdravljam predsednika republike, gospoda Milana Kučana, ki se mu zahvaljujem za prijazne pozdravne besede, izrečene v imenu vsega naroda. Ob njem pozdravljam tudi predsednika vlade, vso vlado in člane diplomatskega zbora.

Posebej se želim obrniti na slovenske škofe, vesel sem njihove bratske navzočnosti. Prav tako s hvaležnostjo pozdravljam predstavnike Pravoslavne Cerkve, Evangeličanske cerkvene skupnosti in člane drugih krščanskih skupnosti, ki so se tukaj zbrali.

Pri sprejemu rimskega škofa, romarja na

slovenski zemlji, je navzoča tudi močna skupina Slovencev po svetu, ki so s tem pričevanjem vere želeli obogatiti naše skupno veselje. Njim in vsem, katere zastopajo, velja moj pozdrav: zagotavljam vam, da ste mi resnično pri srcu.

Enako prisrčno pozdravljam tudi Italijane in Madžare, pa tudi Hrvate, Srbe, Bošnjake in člane drugih narodov, ki so prisotni na tem srečanju. Medtem ko želim, da bi Slovenija ostala zvesta svoji poklicanosti, biti križišče ljudstev in most med slovanskim, germanskim, latinskim in madžarskim svetom, pa tudi izrekam goreče prošnje in molitve, da bi prišlo do pravičnega in trajnega miru na evropskem jugovzhodu in bi vsako ljudstvo moglo živeti svobodno in spoštovano v lastni deželi.

2. Do prvega pape•evega pastoralnega obiska v Sloveniji prihaja potem, ko ste •e dosegli samostojnost. Ta novi zgodovinski polo•aj, v katerem se nahaja vaše ljudstvo, še povečuje moje veselje med vami. Apostolski sede•, ki je z naklonjenostjo pozdravil oblikovanje nove dr•ave in med prvimi priznal njeno neodvisnost, obenem pa močno poudaril *pravico ljudstev do samoodločbe*, je s posebno pozornostjo spremljal dogajanja pri vas in cenil miroljubni in demokratični način, s katerim ste dosegli polno suverenost.

Tudi danes Sveti sedež podpira napore, s katerimi se srečujete, ko skušate premagati neogibne težave, povezane z novim obdobjem vaše zgodovine, in vas spodbuja, da v najbolj pristnih krepostih vašega naroda in v krščanski veri pogumno iščeta moč za skupno ustvarjanje vaše prihodnosti.

3. Obhajanje 1250. obletnice spreobrnjenja vašega ljudstva h krščanski veri vam ponuja prilo•nost, da

ovrednotite in znova začutite, kako je srečanje narodov z Jezusom Kristusom prineslo več človeškosti na svet.

Ta dogodek ne zadeva le Cerkve, je tudi zelo pomemben mejnik v zgodovini vsega naroda. Spomin na začetek evangelizacije med vašimi predniki mora zato biti prilika, da odkrijete svoje starodavne korenine in odprete nove perspektive vaši kulturi. Prav sprejem krščanske vere je dal pobudo za sestavo prvih pisanih dokumentov v vaši materinščini. Zelo pomenljivo je, da vsebujejo molitvene obrazce in besedila Svetega pisma.

V teku stoletij je bila potem pripadnost evangeliju odločilna prvina pri oblikovanju značaja vašega naroda. In ker ni bilo neodvisne civilne oblasti, je prav cerkvena avtoriteta bistveno vplivala na ohranitev *vaše narodne samobitnosti*, na pospeševanje najbolj notranjih in najglobljih hrepenenj ljudstva in na obvarovanje temeljnih vrednot.

Vaša dežela, prepojena z znojem in pogosto tudi s krvjo svojih delavnih in velikodušnih prebivalcev, je porodila svetle verne osebnosti, med katerimi izstopa častitljivi božji služabnik Anton Martin Slomšek. S pogledom na te svoje otroke je narod zmožal najti moč za premagovanje težkih trenutkov, ostati ponosen na lastne korenine in ohraniti upanje, odprto v prihodnost.

Cerkev, okrepljena v preskušnjah iz nedavne preteklosti, in zvesta svojemu poslanstvu v slovenski deželi, tudi danes noče nič drugega kot služiti in se razdajati v blagor vseh. Zato si zadaja nalogo, da z obnovljenim poletom oznanja Jezusa Kristusa, da ponuja vsem, zlasti še mladim, smisel življenja in razloge za upanje, in da vse kliče k spravi in solidarnosti.

4. Dragi bratje in sestre v Sloveniji! •elim vam, da bi apostolski obisk, ki ga danes začenjam med vami, prispeval k moralni in krščanski prenovi vašega ljudstva, ki se trudi premagovati zmote in stranpoti preteklosti, da bi zgradilo prihodnost, ki bo vredna njegove tisočletne zgodovine.

Naj vam stoji ob strani Gospodova Mati, ki jo tako prisrčno častite po vseh slovenskih krajih.

Bog naj vas blagoslovi!

Srečanje z duhovniki, redovniki, redovnicami in verniki

v ljubljanski stolnici, 17. maja 1996

**ZAUPAM VAM NALOGO, DA BISTVENO
PRISPEVATE
K DRU•BENI IN DUHOVNI PRENOVI
DRAGEGA SLOVENSKEGA NARODA**

Spoštovani bratje v škofovstvu in duhovništvu,
dragi redovniki in redovnice,
bratje in sestre!

1. V veliko veselje mi je, da se lahko srečam z vami, ki na različne načine z vso skrbnostjo slu•ite bo•jemu ljudstvu ali pa se pripravljate na to zahtevno poslanstvo.

Prisrčno pozdravljam pastirja nadškofije, msgr. Alojzija Šuštarja, njegova pomožna škofa in vse slovenske škofe. Po njih naj moj pozdrav doseže vse slovensko ljudstvo.

Srečali smo se pri slovesnem obhajanju večernic v velikonočnem času, tako blizu slovesnega binkoštnega praznika, ki je že skoraj pred vrati. Čutimo, kakor da se tukaj obnavlja tisto izkustvo prve skupnosti, ko so apostoli v dneh pred prihodom Svetega Duha, »enodušno vztrajali v molitvi z

ženami, z Jezusovo materjo Marijo in z njegovimi brati« (Apd 1,14).

Tudi mi, dragi bratje in sestre, smo se zbrali v molitvi skupaj z nebeško Materjo, da bi Gospoda prosili, naj ponovi izlitje Svetega Duha. Cerkev v Sloveniji, kakor tudi po vseh deželah sveta, potrebuje božjo moč Duha, da bo nadaljevala delo nove evangelizacije. Naj Marija izprosi ta veliki dar vsemu cerkvenemu občestvu, posebno pa še škofom, duhovnikom in posvečenim osebam, da bodo sposobni izvršiti svoje poslanstvo v službi evangelija.

V preskušnjah, ki so v teku stoletij zadevale slovensko ljudstvo, se pastirji Cerkve niso umikali, ampak so stopali naprej, oznanjali evangelij življenja ter branili dostojanstvo in neodtujljive pravice vsakega človeka. To so s še toliko večjim pogumom pokazali v nedavnih letih, med fašizmom, nacizmom in komunizmom. Kako naj se ne bi spomnili junaškega zgleda neustrašne predanosti škofov, duhovnikov, redovnikov in redovnic, ki so s trdno vero v božjo previdnost delili usodo božjega ljudstva? In kako naj ne bi omenili delovanja mnogih duhovnikov in posvečenih oseb ne samo na verskem in dobrodelnem področju, ampak tudi na področju kulture, šolstva, znanosti in gospodarstva? Med mnogimi svetlimi zgledi še posebej izstopa lik izjemnega pastirja in popolnoma predanega služabnika črede, častitljivega božjega služabnika Antona Martina Slomška, čigar postopek za kanonizacijo se srečno približuje h koncu.

2. Vam, duhovniki, vam, redovniki in redovnice, vam, misijonarji evangelija, želim danes izraziti svoje hvaležno priznanje za vse, kar ste pri posnemanju zgledov teh junaških pričevalcev naredili v težkih

preteklih letih.

Spomin na preteklost vas mora spodbuditi k načrtovanju prihodnosti. Če hoče Cerkev v Sloveniji ostati zvesta svojemu izročilu in zlasti evangeliju, je danes poklicana k temu, da se usmeri k novim ciljem in se ustrezno pripravi na vstop v tretje tisočletje vere. To zahteva obnovljeno gorečnost in neomajno zvestobo Kristusu in njegovemu odrešenjskemu oznanilu.

Dragi duhovniki! Če je »krščansko bivanje duhovno življenje, oziroma življenje, ki ga Duh pozivlja in vodi naproti svetosti ali popolnosti ljubezni« (Dal vam bom pastirjev, 19), potem velja to še v posebni meri za duhovnika. Slovenska beseda »duhovnik« označuje človeka, ki je prežet s Kristusovim duhom, označuje osebo, ki prinaša tega Duha. Vendar pa tega poslanstva ne more izvršiti sam, ločeno od drugih; povezan mora biti s sobrati in še zlasti s svojim škofom. *Duhovnik je »človek za skupnost«.* Že v spodbudi »Dal vam bom pastirjev« sem zapisal: »Duhovniška služba ima v svoji osnovi 'skupnostno obliko' in jo je mogoče opravljati samo kot 'skupno delo'. Ob tej občestveni obliki duhovništva se je koncil dolgo zadržal, ko je natančno raziskoval odnos duhovnika do njegovega škofa, do drugih duhovnikov in do laikov« (17).

Prednostna naloga nove evangelizacije zato zahteva take duhovnike, ki bodo »do korenin in celostno prežeti s Kristusovo skrivnostjo in sposobni uresničevati nov slog pastoralnega življenja, ki ga označuje globoka povezanost s papežem, s škofi in med seboj, pa tudi rodovitno sodelovanje z laiki, ob spoštovanju in pospeševanju različnih vlog, karizem in služb znotraj cerkvene skupnosti« (*prav tam*, 18).

V okvir tega služenja občestvu sodi tudi celibat.

Duhovnik ga naj ne živi kot nekakšno »ceno«, ki jo je treba plačati za posvečenje, ampak – kakor je močno poudarjeno v izročilu latinske Cerkve – kot najvišjo podaritev samega sebe, da bi bil ves za Boga in ves za druge. V zameno za takšno podaritev božji Učitelj v evangeliju zagotavlja stoterno povračilo in večno življenje (prim. Mt 19,29).

3. Obračam pa se tudi na vas, dragi redovniki in redovnice, ki ste v Cerkvi poklicani, da globlje •ivite 'spremenjeno' •ivljenje, s tem da izpovedujete evangeljske svete (prim. *Posvečeno •ivljenje*, 20). Vaša poklicanost vam nalaga, da iščete bo•je kraljestvo z osebnim posvečevanjem in velikodušno sodelujete za po•ivitev krščanstva v vašem okolju (prim. *prav tam*, 35). To vam bo uspelo toliko, kolikor boste znali postaviti evharistijo v središče svojega •ivljenja, tako da bo vaša molitev postala kakor dihanje vašega vsakdanjega dela. Vaša popolna podaritev, ki se krepi v nenehnem pogovoru z Gospodom, vam bo pomagala, da ne boste podlegli »duhu časa«. Bratsko •ivljenje, »*sentire cum Ecclesia*«, povezanost s škofom in z vsemi člani krajevne Cerkve, vse to bo pomagalo, da bodo obilno obrodile karizme, ki ste jih prejeli od Duha v blagor vsega krščanskega ljudstva (prim. *prav tam*, 42–51).

Gojite globoko predanost Mariji, Devici, Materi in Kraljici Slovenije, na katero se vi obračate s tako lepim imenom: »Marija Pomagaj«. Mar ni v vaši deželi prav vam, dragi redovniki in redovnice, zaupana skrb za največje Marijine božje poti, med katerimi so zelo znane Brezje, Ptujška gora in Sveta gora? Kot varuhi in pospeševalci marijanske pobožnosti, ki zavzema pomembno mesto v krščanski duhovnosti, bodite živ zgled tistih kreposti, ki žarijo v Gospodovi Materi. Ona vam bo

pokazala pot, ki vodi h Kristusu (prim. prav tam, 28).

4. Dragi duhovniki in posvečene osebe, družba pričakuje od vas *nenehno duhovno pomoč* in potrebuje vaše dosledno evangeljsko pričevanje. Pristopite k vsem ljudem z velikodušnim in odprtim srcem. Z dobroto in odločnostjo privedite svoje brate, da bodo v polnosti zavneli svojo poklicanost otrok edinega nebeškega Očeta, ki hoče, da bi se vsi zveličali (prim. *1 Tim 2,4*).

Vaše ljudstvo preživlja obdobje korenitih sprememb. Medtem ko se skuša postopoma osvoboditi negativnih posledic totalitarne ideologije, ki ga je močno zaznamovala v preteklosti, se z vsemi močmi trudi za oblikovanje bolj bratske in demokratične družbe. Temu dogajanju je treba posvetiti še prav posebno pozornost. Samo tako bo namreč mogoče preprečiti, da ne bo na izpraznjeno mesto prejšnje ideologije prišla neka druga, nič manj nevarna, ideologija neobrzanega liberalizma. Zdaj živite v letih prehodnega obdobja in vaša beseda, ki jo spremlja zgled, je neogibno potrebna, kakor je bilo nekdanj potrebno Mojzesovo vodstvo. On je trdno zaupal v Boga in je uspel voditi izvoljeno ljudstvo na težkem prehodu iz suženjstva v pravo svobodo (prim. *1 Mz 14,15–31*).

Izročam vam to nalogo in sem prepričan, da jo boste z božjo pomočjo mogli v polnosti uresničiti. V sedanje napore za materialno in moralno obnovo vaše dežele vtisnite znamenje zaupanja in optimizma. Na ta način boste bistveno prispevali k družbenemu in duhovnemu preporodu ljubljene slovenskega naroda. Skrbite predvsem za to, da boste nove rodove vzgojili za sprejem odgovornosti, ki jih čakajo.

5. Ko to razmišljamo, je treba še posebno skrb posvetiti *tako duhovniškim kot redovniškim poklicem*. Sicer drži, da je vsa krščanska skupnost poklicana k molitvi in konkretnemu delu, da »Gospod •etve pošlje delavce na svojo •etev« (Lk 10,2). Vendar pa se prav posebej zahteva od vas, da posvečate *posebno pozornost semenom poklica*, ki jih Gospod tudi danes seje v mnoga mlada srca. S tem v zvezi mislim na posebno odgovornost duhovnikov, ki delujejo v dušnem pastirstvu. Njihova dolžnost je, da opogumljajo tiste, ki zaznajo Gospodov klic in jih podpirajo, korak za korakom, na njihovi poti. Skrbijo naj tudi za to, da bodo spodbujali starše, naj prepoznavajo in sprejemajo znake poklicanosti pri svojih otrocih.

Z ljubeznijo se obračam tudi na vas, dragi bogoslovci in semeniščniki, novinke in novinci, kakor tudi na vse študente teologije. Vaše mladostno navdušenje, hrepenenje po pristnih vrednotah, ki ga gojite, in ljubezen, ki jo imate do Kristusa, predstavljajo močan razlog za upanje v Cerkvi. Vi ste poklicani, da v naslednjih desetletjih neposredno služite božjemu ljudstvu. Zavzeto in resno se pripravljajte na to poslanstvo. Študiju in vzgoji v semeniščih in noviciatih naj daje življenjski utrip molitev, odlikuje naj ju medsebojno sprejemanje in ljubezen do vseh. Radovoljno sodelujte s svojimi vzgojitelji. Mladostni zagon, ki vas poživlja, naj razsvetljuje in ogreva okolje, v katerem se pripravljate na svoj poklic.

6. Dragi bratje v škofovstvu, dragi duhovniki, dragi redovniki in redovnice, dragi bratje in sestre: *slovensko ljudstvo vas potrebuje*. Evropa in svet vas potrebujeta, ker potrebujeta Kristusa. Njemu ste se »posvetili«. Stopili ste v njegovo službo po zakramentu svetega reda ali po redovniški po-

svetitvi. Obnovite danes svojo obljubo in nadaljujte na tej poti z vedrino in zaupanjem!

Izročam vas Mariji, prvi učenki vstalega Kristusa, ki jo po pravici kličemo »Kraljica apostolov«. Naj ona, »Zvezda nove evangelizacije«, vodi vaše korake in vas podpira na težki vsakdanji poti, da boste znali vztrajno in velikodušno slediti svojemu poklicu.

Ne pozabite, da je »zvest Bog, ki vas je poklical v občestvo s svojim Sinom Jezusom Kristusom, našim Gospodom« (1 Kor 1,9) in vedite, da vam je s svojo molitvijo blizu tudi papež, ki vam zdaj iz srca podeljuje svoj blagoslov v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.

Homilija pri maši na hipodromu v Sto•icah
(Ljubljana),
18. maja 1996

**OB ZORI NOVEGA OBDOBJA VAŠE
ZGODOVINE
JE POTREBNO, DA SE PRI NOVI
EVANGELIZACIJI VRAČATE K IZVIROM**

1. *»Izšel sem od Očeta in prišel na svet, spet zapuščam svet in grem k Očetu« (Jn 16,28).* Te besede so del poslovilnega govora, ki ga je imel Jezus v dvorani zadnje večerje na dan pred svojim trpljenjem in smrtjo na kri•u.

Šele po vstajenju je prišel trenutek, ko so se uresničile. Teга smo se spominjali prejšnji četrtek, štirideset dni po veliki noči, ko smo praznovali *Gospodov vnebohod*. Zdaj, ko je vnebohod že mimo, pa Cerkev skupaj z apostoli pričakuje Tolažnika, *Svetega Duha*. To je čas posebno goreče in vztrajne molitve.

Na molitev se nanašajo tudi Kristusove besede, ki smo jih slišali v današnjem evangelijskem odlomku: »*Če boste kaj prosili Očeta v mojem imenu, vam bo dal... Prosite in boste prejeli, da bo vaše veselje popolno... Ne rečem, da bom jaz prosil Očeta za vas. Oče sam vas ima rad, ker imate tudi vi radi mene in verujete, da sem prišel od Boga*« (Jn 16,23–24.26–27).

Ta Oče, *ki ljubi*, »bo obdaril s Svetim Duhom tiste, ki ga prosijo« (Lk 11,13). Apostoli, zbrani v dvorani zadnje večerje, prosijo prav za dar Svetega Duha. In tudi Cerkev, ki se pripravlja na binkošti, prosi zanj z neomajno vero.

2. Cerkev prosi za Svetega Duha, *da bi zmogla vzeti nase poslanstvo*, ki ji ga je zaupal Kristus. Apostolom je bil rekel: »*Pojdite... in naredite vse narode za moje učence*« (Mt 28,19).

Na binkoštni dan so ljudje iz raznih koncev sveta naenkrat v sebi začutili posledice izlitja Svetega Duha na apostole. *Knjiga Apostolskih del* našteva narode, ki so bili tistega dne prisotni v Jeruzalemu. Koliko časa je preteklo od tedaj! Evangelijsko oznanilo je stopilo na ceste vsega sveta. Danes bi bil lahko seznam iz Apostolskih del precej daljši, vseboval bi tudi ljudstva slovanskih jezikov in med njimi posebej slovensko ljudstvo. V teku stoletij so namreč misijonarji evangelija prišli vse do vaše dežele, da bi vašemu ljudstvu oznanili v *vašem jeziku* blagovest odrešenja. Znova se je odprla jeruzalemska dvorana zadnje večerje in začudila se niso le ljudstva iz Mezopotamije in Judeje, iz Egipta in Azije, iz Grčije in Rima, ampak tudi slovanska in druga ljudstva, ki prebivajo v tem delu Evrope. Tudi oni so zaslišali apostole Jezusa Kristusa, kako jim govorijo v njihovem jeziku in jim pripovedujejo v njim znani govoricici »o velikih božjih delih« (prim.

Homilija pri grjezenski stolnici 3. junija 1979. Insegnamenti di Giovanni Paolo II, 1979, str. 1400).

3. Krščanstvo so vam prinesli misijonarji iz bližnjih središč, iz Salzburga, iz Ogleja in iz Panonije. Krščansko vero so pri vas vsadili škofje: sveti Virgilij, sveti Modest, Sveti Pavlin in učenci svetih bratov Cirila in Metoda, da omenim le nekatere.

Prvi dokumenti, zapisani v vašem jeziku pred tisoč leti, vsebujejo molitve in katehetska ter bogoslužna besedila. Iz obdobja reformacije in katoliške obnove pa imate prve prevode Svetega pisma v slovenski jezik.

Vaše ljudstvo, hvaležno za dar vere, je tudi samo dalo Cerkvi številne misijonarje. Med njimi škofa Friderika Ireneja Baraga, misijonarja med ameriškimi Indijanci, in patra Ignacija Knobleharja v Afriki. Po njihovem zgledu so še drugi šli po vsem svetu. Tukaj bi se rad še posebej spomnil sestre Ksaverije Pirc in zdravnika Janeza Janeža. Njihovo pričevanje zgovorno dokazuje, kako so vaše škofije duhovno žive in rodovitne.

Vendar pa, dokler je Cerkev še romarica na tem svetu, ni evangelij nikoli oznanjen enkrat za vselej. V vsaki dobi zahteva novih oznanjevalcev in prič. Ni dovolj, sklicevati se na dediščino preteklosti, saj se mora vsaka krščanska generacija sama ponovno odločiti za krščanstvo. Vpričo tveganja, da pride do ločitve med vero in kulturo, med vero in življenjem, se vi soočate z odgovorno nalogo, da znova sprejmete in še drugim prinašate evangeljsko oznanilo. Rast združenj in apostolskih gibanj, raznovrstne oblike dobrodelnosti in pomoči potrebnim, dejavno sodelovanje laikov v življenju Cerkve, zlasti pri katehezi, vse to je dragoceni sad nove evangelizacije. Toda še bolj je potreben, dragi

brate in sestre, zgled vašega krščanskega življenja: da bo evangelij postal vaše življenje in bo svetu sijal kot luč sveta.

4. V zgodovini je bila vaša krščanska skupnost izpostavljena težkim preskušnjam, nedavno tudi grozotam obeh svetovnih vojn. Kako naj bi pozabili na nasilno komunistično revolucijo? Trpljenju, ki ga je povzročila tuja okupacija, se je pridružila še državljanska vojna, v kateri je brat dvignil roko nad brata.

Božji služabnik Lojze Grozde je samo ena izmed nešteti nedolžnih žrtev, ki visoko dvigajo palmo svojega mučeništva kot neizbrisen spomin in opomin. Škofe, duhovnike, redovnike in laike so med vojno in po njej zapirali, jih mučili, izseljevali in tudi nasilno morili. Vsi ti zdaj prosijo Boga za spravo, mir in slogo med vsemi člani naroda.

5. Ta pogled na preteklost je bil potreben, da bi mogli *realistično načrtovati prihodnost*. Dragi bratje in sestre, ko smo •e skoraj na pragu tretjega krščanskega tisočletja, si tudi Cerkev, ki je v vaši de•eli, z vso nujnostjo zadaja nalogo, da se glede na zahtevo po *novi evangelizaciji povrne k izvirom*. Med vas sem prišel, da bi vas potrdil v tej zavzetosti za spreobrnjenje k evangeliju in za pristno duhovno obnovo.

Danes sem tukaj med slovenskim ljudstvom v Ljubljani, v »beli Ljubljani«, kot romar in glasnik evangelija. »Oče, potrdi nas v veri«, je vodilna misel, ki ste jo izbrali za ta obisk. In prav to želim tudi izvršiti: potrditi vas v veri vaših očetov in vas opogumiti, da se na poti v tretje tisočletje oklenete evangelija.

Rad bi vam tudi izrazil svoje veselje, da sem v neodvisni Sloveniji ob zori novega in obetavnega obdobja njene zgodovine. Vse prav prisrčno

pozdravljam. Posebej pozdravljam pastirja te škofije, msgr. Alojzija Šuštarja in se mu zahvaljujem za besede, ki mi jih je izrekel na začetku tega slavlja. Pozdravljam tudi kardinale, nadškofe, škofe, duhovnike, redovnike in redovnice, pa tudi laike, ki ste dejavno vključeni v razna združenja in apostolska gibanja. Pozdravljam mlade, bolnike in vse, ki ste prišli od blizu in daleč, da bi se povezali skupaj v tem prazničnem slavlju. Pozdravljam navzoče predstavnike oblasti, najprej predsednika republike, predsednika in člane vlade in tudi vse, ki so sodelovali pri pripravi tega bogoslužnega srečanja. Vsem velja moja najprisrčnejša zahvala.

6. »Potrdi svoje brate« (Lk 22, 32). To je Jezus naročil Petru in njegovim naslednikom. Da bi izpolnil to nalogo petrinske službe, vas *•elimpotrditi v resnici evangelija*. »Resnično, resnično vam povem...«, tako Jezus oznanja evangelij. Njegova beseda je resnica (prim. Jn 17,17). Ponavljam vam z apostolom Pavlom: »Zanesljiva je ta beseda in zaslu•i, da jo vsi sprejmejo (1 Tim 1,15). Evangelij, ki vam ga oznanja Cerkev, »ne izvira od človeka« (Gal 1,11), ampak je »bo•ji evangelij« (Rim 1,11), »bo•ja moč, dana v rešitev vsakomur, ki veruje« (Rim 1,16).

Gospod je obljubil, da bo svojo Cerkev zgradil na Petru, to je na »skali«, ki dobiva svojo trdnost od Jezusa Kristusa, »drugega temelja namreč nihče ne more položiti« (1 Kor 3,11). On je vogelni kamen, ki so ga zidarji zavrgli (prim. Mt 21, 42). Naše stoletje je močno izkusilo, kaj pomeni *graditi na pesku ideologij*, ki prezirajo Boga. In mar se ni naše stoletje prav zaradi tega okopalo v krvi nedolžnih in mučencev? Tisti, ki gradijo svet brez Boga, ga lahko gradijo samo proti človeku, proti njegovemu pravemu uresničenju in sreči (prim. *Sprava in*

pokora, 18).

7. V psalmu smo vzklikali: »Vsa ljudstva glasno ploskajte, vzklikajte Bogu z veselim glasom.« In v odpevu smo ponavljali: »O Bog, slavijo naj te vsa ljudstva« (Ps 47/46, 2).

Slovensko krščansko ljudstvo, poj Bogu z veseljem! Obisk rimskega škofa, Petrovega naslednika, naj te spomni na tvoje mesto, ki ga imaš v veliki skupnosti vesoljne Cerkve.

Z apostolom Petrom vam tudi jaz pravim: »Mislim pač, da je prav, da vas opominjam k čuječnosti... Potrudil pa se bom tudi, da se boste mogli tega kadarkoli spominjati, tudi po mojem odhodu« (2 Pt 1, 13.15). Ne pozabite velikih božjih del, ki razodevajo njegovo slavo v vašem narodu po pričevanju velikodušnih kristjanov, pravih podob njegove navzočnosti, ki vse preoblikuje in posvečuje.

Z apostolom Petrom dodajam: »Bratje, potrudite se, da boste utrdili svojo poklicanost in izvoljenost« (2 Pt 1,10). Papežev obisk mora služiti prav temu. Gotovo ste v njegovo pripravo vložili veliko skrbi in veliko dela. Naj to delo zdaj obrodi svoje sadove!

*

Drago mi je da mogu da pozdravim i predstavnike Srpske Pravoslavne Crkve koje od srca blagodarim za bratsko prisustvo na ovoj Svetoj Liturgiji. Njima i svim vernicima njihove Crkve želim mir vaskrslog Hrista.

*

Mein herzlicher Gruß gilt den deutschsprachigen Gläubigen, die zur Feier des Gottesdienstes nach Ljubljana gekommen sind.

Wir müssen uns alle zusammen bewußt werden, daß das Evangelium zu jeder Zeit neue Ver-

künder und Zeugen braucht. Es reicht nicht, sich nur auf das Erbe der Vergangenheit zu berufen, denn jede Generation muß die je eigene Wahl für das Christentum treffen. Die Neuevangelisierung der Völker in Europa ist uns allen aufgegeben; eine wesentliche Voraussetzung dafür ist das Beispiel Eures christlichen Lebens, das in der Welt leuchten soll. Mit diesem Beispiel sollt Ihr auch auf das große Jubiläumsjahr 2000 zugehen, bestärkt durch unsere Hoffnung, die Christus ist.

*

8. Tudi danes ponavljam tisto, kar sem rekel ob nastopu svoje slu•be na Petrovem sede•u: »Ne bojte se!« Ne bojte se Kristusa, verujte vanj in v njegovo ljubezen. – Odprite na ste•aj vrata Odrešeniku! Ne bojte se Cerkve, kajti ona •eli, da bi se vsakdo srečal s Kristusom in našel v njem odrešenje.

Kristus, naše upanje, je vstal!

Dragi bratje in sestre, naj vas spremlja velikonočno upanje v tem in v prihodnjih letih in vas privede k velikemu svetemu letu 2000. Prestopite tudi vi, skupaj z menoj in s svojimi škofi in duhovniki, skupaj z vso Cerkvijo, prag upanja!

Naše upanje je Kristus. Kristus, ki je vstal od mrtvih! Amen!

Srečanje z mladimi na letališču v Postojni, 18.
maja 1996

**SAMO VERA IN LJUBEZEN LAHKO
PREMAGATA STRAH IN PREBUDITA UPANJE**

**»Haec est dies, quam fecit Dominus...« – »To je dan,
ki ga je naredil Gospod, radujmo se in se ga vese-**

lino« (Ps 117/118,24).

1. Dragi mladi, pozdravljam vas z besedami psalma, s katerimi smo si v velikonočnem bogoslužju postali kar domači. Vabijo nas, naj se razveselimo, kar je še posebej primerno ob tej priliki, ko se papež veseli srečanja z vami, mladimi iz Slovenije, ki ste v tako velikem številu prišli v Postojno. Tu se križna mnogo poti, po katerih so hodili dolga stoletja ljudje iz vseh delov Evrope. Vesel sem, da z vami praznujem svoj šestinsedemdeseti rojstni dan.

Rojstni dan in dan krsta nas spominjata na dar življenja in na mladost vere, ki jo Bog nenehno obnavlja. Zato se veselim, ker lahko danes z vami razmišljam o tem, kar je najbolj značilno za mladost, namreč o smislu življenja in o poklicanosti.

Zahvaljujem se koprskemu škofu msgr. Metodu Pirihu za besede, ki mi jih je ravnokar namenil. Zahvaljujem se tudi trem mladim predstavnikom, ki so izrazili vaša čustva in so mi tudi v vašem imenu zastavili nekaj zanimivih vprašanj. Hvala vsem za gostoljuben sprejem.

»To je dan, ki ga je naredil Gospod...« Dan, ki ga je naredil Gospod, je velikonočni dan, ki v sebi povzema vse *delo stvarjenja* – »Bog je videl, da je dobro« (1 Mz 1,19) – in obenem razodeva *božjo moč odrešenja*. Vstali Kristus, zmagovalec nad smrtjo, izliva luč evangelija na vse stvarstvo, On, ki je rekel: »Jaz sem luč sveta. Kdor hodi za menoj, ne bo taval v temi« (Jn 8,12).

2. *Hoditi za Kristusom pomeni, verovati vanj in sprejeti njegov nauk.* Verovati, da je on pot, resnica in življenje. Odlomek iz Janezovega evangelija, ki smo ga ravnokar slišali, nas je ponovno spomnil, kako se je vstali Kristus apostolom dvakrat prikazal v dvorani zadnje večerje. Ta pripoved še

posebej postavi v ospredje lik apostola Toma•a. Za hip bi se rad ustavil skupaj z vami ob izkustvu tega nevernega apostola, ki potem vendarle dospe do slovesne izpovedi vere. Gre za izkustvo, ki se nadaljuje v zgodovini človeštva: vsakdo je poklican, da se sooči z njim.

Evangelist Janez pravi, da je bil Tomaž navdušen nad Jezusom in je bil celo pripravljen tvegati življenje, da bi hodil za njim (prim. Jn 11,16). V Tomažu moremo prepoznati vse mlade, ki se navdušujejo za Kristusa in za ideale, ki jih ponuja. Ko pa pride za Jezusa »njegova ura« in ga aretirajo, obso-dijo na smrt in križajo, v Tomažu prevlada dvom. Ni ga med apostoli, ko se jim vstali Kristus prikaže v dvorani zadnje večerje. Tudi ko ga drugi kasneje o vsem obvestijo, Tomaž reče: »Če ne vidim ..., ne bom veroval« (Jn 20,25). Jezus pa se vrne, pokaže svoje odprte rane, znak večne božje ljubezni do nas, grešnikov. Tomaž *vidi in tedaj veruje*. Ob srečanju z vstalim Gospodom v polnosti najde sebe in veruje z vsem svojim bitjem. »Ker si me videl, veruješ. Blagor tistim, ki niso videli, a so verovali!« (Jn 20,29).

Ali morda niso težave, ki jih danes mnogi kristjani srečujejo pri svojem verovanju, podobne Tomaževim? Vsi smo poklicani, da si v soočenju s Kristusom oblikujemo lastno stališče. Apostol Tomaž je primer *iskrenega iskalca*: ne sramuje se odkrito izraziti svojega dvoma. In ko se sreča z vstalim Kristusom in se lahko z roko dotakne znamenj njegovega trpljenja, se dvom razblini in on ne potrebuje več nobenega dokazovanja. To srečanje ga tako globoko preobrazi, da vzklikne: »Moj Gospod in moj Bog!« (Jn 20,28).

3. Dragi mladi prijatelji! Kakšen je vaš odnos do Kristusa? Pred vami ne stoji v vidni podobi, kot se

je prikazal tistega dne pred apostolom Tomašem. Toda tudi danes vam na neki način kaže rane na svojem poveličanem telesu v bridkem pričevanju tistih, ki so v teku stoletij verovali vanj in se iz ljubezni do njega razdajali v službi bratom za ceno lastnih življenj, včasih tudi junaških. Glejte: pred vašimi očmi stoji toliko Kristusovih pričevalcev! Gre za množice krščanskih žena in moških, tudi iz vašega ljudstva, ki so dali življenje zanj.

Danes bi vam rad ponovil: *Blagor vam, mladi*, če morete verovati, ne da bi videli ali se dotaknili; če vas je pritegnila zgolj lepota in resnica evangelija, za katerega pričajo sveti.

Blagor vam, če bo zaupanje v božjo ljubezen močnejše od skepticizma in predsodkov; če boste zmogli z njim premagati razočaranja in sleherno skušnjavo malodušja in obupa.

Blagor vam, mladi, če boste dovolj pogumni, da se ne boste izogibali srečanjem z Jezusom, ampak da boste pripravljene srečati se z njim v zvestobi, v usmiljenju, v odpuščanju in v žrtvi, sprejeti z ljubeznijo.

Blagor vam, če se vaš pogled ne bo zaustavil zgolj na površju stvari in oseb, ampak bo znal prodreti dogodkom v srce; če boste znali preko vidnega in otipljivega razbirati bistveno, ki je vedno skrito in zastrto, da bi ga potem mogli svobodno podariti in sprejeti. Blagor vam!

4. Zdaj pa bi rad, moji prijatelji, odgovoril na vprašanja, ki ste mi jih zastavili na začetku tega srečanja.

Prvo vprašanje zadeva *strah in upanje*. Če pomislim na svoje življenje, lahko rečem, da je bila vojna prav zares nepozabno izkustvo nevarnosti in strahu. Dvajset let sem bil star, ko se je nad Evropo in nad vsem svetom razdivjalo neurje druge svetovne

vojne, ki je povsod sejalo smrt in uničenje. Mojo generacijo je močno zaznamoval strah pred bombardiranjem, deportacijami, povračilnimi ukrepi. Še kako dobro vem, kaj pomeni izkusiti strah.

Zato lahko tudi razumem, kako so se počutili apostoli – po tem, kar smo prebrali v evangelijskem odlomku –, ki so se zaprli v dvorano zadnje večerje »iz strahu pred Judi« (Jn 20,19). Verjetno so menili, da je zdaj vse izgubljeno, da ni več upanja. Toda v tistem trenutku vstopi Jezus »pri zaprtih vratih« in tedaj se vse nenadoma spremeni.

Dragi prijatelji, tu je odgovor na vaše vprašanje: *Kristus* je tisti, ki nenehno vstopa v dvorano zadnje večerje. Vstopa v tolikere dvorane zadnje večerje, kjer so zbrani preplašeni in obupani ljudje, kakor apostoli po preskušnji velikega petka. Kristus pa vstopa in se približuje tolikim današnjim »Tomažem«, da bi jih prepričal o svoji zmagi nad smrtjo, o svoji ljubezni, ki prinaša mir, o zveličavni moči odrešenja in o milosti.

Biti moramo pripravljeni, sprejeti ga, da bi »okusili, kako je Gospod dober« (1 Pt 2,3). Dragi prijatelji, ko vas oblegajo skušnjave, da bi se zaprli vase, ker vas življenje zasipa s skrbmi ali vas včasih celo straši, se spomnite, da vstali Jezus trka na vrata vašega srca in čaka, da mu odprete. Če ga sprejmete, reče vsakemu: »Mir s teboj!« Sprejmite ga! Odprite mu! Ne bojte se!

Mnogo mladih ne vidi svoje prihodnosti in se zatekajo k neurejeni zabavi, alkoholu, spolnosti, mamilom; drugi preživljajo globoke duševne stiske; spet drugi se zatekajo v brezbržnost ali pa pustijo, da jih potegnejo za seboj nasilne skupine. Vse to so poskusi, kako ubežati pred notranjo praznino. Toda strah in obup ostaneta na preži. Samo vera in ljubezen moreta premagati strah in znova prižgati

upanje. Iz vsega srca vam želim, da bi mogli z ljubeznijo premagati vsak strah in povsod izžarevati upanje. Tudi dandanes ne manjka čudovitih pričevanj tistih, ki verujejo v Kristusovo ljubezen in iz nje črpajo moč za to, da prinašajo mir, kjer je vojna, resnico, kjer je laž, odpuščanje, kjer je nesloga, solidarnost in radodarnost, kjer je zapostavljanje in sebičnost.

Dragi mladi, ozrite se na Marijo! Ona je odličen zgled poguma in upanja, ki ga ima kdor veruje v božjo besedo in jo sprejme v svoje življenje. Kakor Marija tudi vi zaupajte v Gospoda! Če se boste naslonili nanj, ne boste razočarani.

5. Vaše *drugo vprašanje* je: Kako moremo *graditi Cerkev*? Tu nam pride na pomoč odlomek iz Prvega Petrovega pisma, ki smo ga poslušali na začetku. Sveti Peter pravi, da je Kristus »•ivi kamen« (2,4). Prav on daje •ivljenje s svojim Svetim Duhom, tako da vsi, ki ga sprejmejo, tudi sami postanejo »•ivi kamni«, graditelji »duhovne stavbe« (prim. 2,5). Ko se apostol obrača na prve kristjane, jih spominja na ta čudoviti in skrivnostni poklic: »Vi pa ste izvoljeni rod, kraljevsko duhovništvo, svet narod, ljudstvo, določeno za bo•jo last, da bi oznanjali slava dela tistega, ki vas je poklical iz teme v svojo čudovito svetlob« (2,9).

Dragi mladi, potrudite se, da »boste« Cerkev. Zato s pomočjo bogoslužja, kateheze in bratskega življenja v skupnosti, vedno bolj vstopajte v občestvo z Jezusom. Znova odkrijte krst kot resničnost, ki je nenehno dejavna v vsakem trenutku vašega življenja. Poglobljajte svojo pripadnost Kristusu s pomočjo zakramentov *sprave* in *evhari-stije*. Bodite ponosni, da ste del Cerkve! Vključujte se v njeno veliko poslanstvo! Sodelujte ponižno in velikodušno v življenju župnije, raznih združenj in

apostolskih gibanj, ki jim pripadate. Potrudite se, da bodo v njih rasli bratski odnosi in misijonarska zavzetost in se vam bodo lahko pridružili še mnogi vaši vrstniki. Tako boste iz svojih skupnosti naredili kraj prizadevanja za mir in edinost, kjer se bo gradila prihodnost v znamenju solidarnosti, ki bo v prid tudi vsemu vašemu narodu.

6. *Vaše tretje vprašanje govori o zahtevi po povezanosti med vero in življenjem.* Ta zahteva je bolj kot kdajkoli pereča v naših dneh in je vam, mladim, upravičeno pri srcu. *Vera, dragi prijatelji, je v službi življenja, da bi to bilo polno, resnično in večno.* Zakramenti, bogoslužje, kateheza, vse teži k temu. Kdor veruje v Kristusa in hodi za njim, napolnjuje z njegovim Duhom vse svoje bivanje in prispeva cerkveni skupnosti in družbi svoj odgovoren in ustvarjalen delež.

Gotovo so tudi kristjani izpostavljeni individualistični in potrošniški miselnosti, ki jo širijo sredstva množičnega obveščanja z varljivimi prividi sreče in z lažnimi vzori samouresničevanja. Tudi jaz bi vam rad znova rekel: spoznavajte sebe, *odkrivajte resnico o vas samih*, kajti samo resnica vas bo osvobodila. Apostol Tomaž je bil kritičen do tega, kar so mu pripovedovali drugi apostoli, toda ostal je *odprt za resnico*. In ob srečanju z Vstalim je v polnosti odkril, da je resnica živa oseba, *Jezus Kristus*. Vpričo njega je doumel svoje življenje kot poklic in kot poslanstvo. Jezusu je ponudil vse svoje sile in življenje samo, ko je odšel v daljno Indijo, da bi tja prinesel evangelij.

Dragi mladi prijatelji, vam ni potrebno telesno srečanje z Jezusom. Za vero vam zadostuje pričevanje Tomaža, drugih apostolov in Cerkve. Naj Jezus za vas postane oseba, za katero je *vredno zastaviti vse življenje*. Dovolite mu, naj vstopi v

vaše načrte, v vsako vašo dejavnost. Tako boste postali misijonarji v vsakdanjem življenju, v odnosih s sorodniki, sošolci in sodelavci, s prijatelji v prostem času in pri športu, v socialnih dejavnostih. Hodite za Jezusom pri pomembnih življenjskih odločitvah: pri odločitvi za zakon ali za devišstvo v službi božjega kraljestva. Kdor je poklican v duhovniško službo, naj v ponižni hvaležnosti sprejme ta klic in manj velikodušno odgovori.

*

Una parola per i giovani di lingua italiana. Carissimi, Cristo vi ama e cammina con voi. Non dubitatene mai! *Con Lui tutto acquista senso*: i momenti positivi e anche quelli negativi.

Approfondite la vostra amicizia con Gesù: cercatelo nel Vangelo, nell'Eucaristia, nei volti dei fratelli; conversate con Lui nella preghiera; ponetegli le domande importanti su voi stessi, sulla vostra vita, sulla missione che vi attende nella Chiesa e nella società.

Se le vostre giornate saranno permeate della sua presenza, *non vi sarà più in voi separazione tra fede e vita*; diventerete persone integre, coerenti, capaci di testimoniare con umiltà ed insieme con coraggio il suo amore. Contribuirete così alla trasformazione del mondo; lo renderete più *umano* e, quindi, più *divino*. Amate la Madonna! A Lei, Madre e modello dei discepoli, tutti vi affido.

*

Dragi prijatelji, še enkrat hvala za vašo dobrodošlico. Korajža velja! Hodite v veri, upanju in ljubezni! Odprite sebe in vse vaše bivanje navdihom Svetega Duha, in pustite, da vas On popelje na odprto morje tretjega tisočletja.

Papež vas ima rad.

Homilija pri maši na letališču v Slivnici (Maribor),
19. maja 1996

SVETOST JE RESNIČNA MOČ, SPOSOBNA PREOBRAZITI SVET

1. »Oče, prišla je ura. Poveličaj svojega Sina!« (Jn 17, 1).

Tako je Jezus molil v dvorani zadnje večerje na dan pred svojim trpljenjem in smrtjo na križu, ko se ni bližal slavi, ampak sramotanju. Toda On je vedel, da je sramota križa pot proti pravi slavi.

Besede »velikoduhovniške molitve«, ki jih je izrekel v dvorani zadnje večerje, razodevajo to zavest. Vsebujejo *čudovito teologijo božje slave*, tiste slave, ki jo Oče prejema od učlovečenega Sina, tiste slave, ki napolnjuje vesoljstvo in jo Cerkev vsak dan izraža z znano slavilno molitvijo: »*Slava Očetu in Sinu in Svetemu Duhu*, kakor je bilo v začetku, tako zdaj in vselej in vekomaj.«

Današnje bogoslužje božje besede nudi bogato razlago te tradicionalne krščanske molitve.

2. »Slava... kakor je bilo v začetku...« Na ta absolutni začetek misli Jezus v »velikoduhovniški molitvi«, ko pravi: »Zdaj me ti, Oče, poveličaj pri sebi *s slavo*, ki sem jo imel pri tebi, preden je bil svet« (Jn 17, 5). Oče daje slavo Sinu in Sin proslavlja Očeta »v Duhu slave« (prim. Jn 7, 39; 2 Kor 3, 8). Zatorej sodi slava k najbolj notranji skrivnosti troedinega •ivljenja. Slava je odsevnescKončne bo•je popolnosti, njegove neskončne svetosti, kakor poudarja tudi samo bogoslu•je z molitvama »Slava Bogu na višavah« in »Svet, svet, svet«.

Božja slava razodeva resničnost božje biti, ki je

že po naravi večna polnost Resnice. Človek je poklican, da je deležen božjega življenja, ki zaobjema vso večnost: »Večno življenje pa je v tem,« pravi Jezus, »da spoznajo tebe, edinega pravega Boga, in katerega si poslal, Jezusa Kristusa« (Jn 17, 3).

»Naj bo torej hvaljen Jezus Kristus,« ki nam ponuja možnost, da smo deležni same božje slave: »Gloria Dei vivens homo« – »Božja slava je živi človek,« trdi sveti Irenej, ki pa takoj dodaja: »Vita autem hominis visio Dei« – »Človekovo življenje pa je v zrenju Boga« (Proti krivoverstvom IV, 20, 7; Sch 100/2, 648–649).

3. Dragi bratje in sestre! Vsak človek je poklican k svetosti, poklican, da oblikuje človeštvo, ki ga prenavlja bo•ja slava. Vernik pa je v moči krsta postavljen za pričevalca tistega nadnaravnega upanja, ki je opora na človekovem romanju po zemlji, tako pogosto zaznamovanem s preskušnjami in trpljenjem. Na drugem vatikanskem koncilu je Cerkev jasno povedala, da »so vsi kristjani, naj bodo katerega koli stanu ali polo•aja, poklicani k polnosti krščanskega •ivljenja in k popolni ljubezni« (Lumen gentium, 40). Kristjani so poklicani, da z lastnim svetim •ivljenjem postanejo luč za druge na poteh sveta.

Naša doba je videti prej čas izrednih znanstvenih in tehnoloških odkritij kot pa doba svetnikov. Toda če človek s pomočjo notranjega priličenja Kristusu sebe duhovno ne izoblikuje, ostanejo naposled vsi njegovi dosežki brez pomena in morejo postati celo nevarni. Prav zato, ker ljudje danes tako iščejo svojo polno uresničitev, so svetniki še toliko bolj potrebni. Naš čas zahteva zrele osebnosti, sposobne, da potem, ko so doumele vrednoto svetosti, skušajo le-to uresničiti v vsak-

danjem življenju.

Če dobro pogledamo, razodeva današnja družba *globoko potrebo po svetnikih*, po osebah, ki nam zaradi svoje tesne povezanosti z Bogom morejo na neki način pomagati, da začutimo njegovo navzočnost, in nam posredovati njegove odgovore. Na žalost ni malo mladih in odraslih, ki si napak razlagajo to potrebo in se predajajo mikom okultnega ali pa se obračajo k zvezdam, da bi našli znamenja o lastni usodi. Vraževernost in magija privlačita nemalo oseb, ki iščejo takojšne in preproste odgovore na zapletene probleme bivanja.

Treba se je paziti pred to nevarnostjo. Prav svetniki so za te iskalske duše primerni in zanesljivi vodniki. S privlačno silo svojega zgleda znajo pokazati pot, po kateri je treba hoditi, da bi napredovali v pravi smeri.

Ne govorim samo o razglašanih svetnikih. Mislim tudi na Kristusove učence, kot je bil častitljivi božji služabnik Anton Martin Slomšek, čigar *junaške kreposti* sem z veseljem priznal in tako odprl pot do skorajšnje beatifikacije. Prav tako imam v mislih Friderika Ireneja Barago, Janeza Gnidovca, Vendelina Vošnjaka, Lojzeta Grozdeta, da omenim le nekatere. Pri srečanjih z njimi so ljudje *neposredno začutili božjo bližino*.

Kakor v preteklosti, tako se mora tudi danes svetost živo in radostno uteleševati v življenju. Mnoge slovenske matere in mnogi slovenski očetje so si zaslužili, da so posebej omenjeni v narodni zgodovini, saj so dali pomemben zgled krščanske doslednosti. *Svetost je tista prava sila, ki je sposobna spremeniti svet.*

4. V Sloveniji, kakor tudi drugod po svetu, poteka oster spopad med »kulturo smrti« in »kulturo •ivljenja«. Kristjani so poklicani, da na tem izredno

občutljivem in nevarnem področju, s pričevanjem
•ive in dejavne vere, dajo začutiti svojo prodorno in učinkovito prisotnost.

Življenje kristjanov mora biti verodostojno pričevanje za Kristusa in za njegov evangelij, in to v združenjih in apostolskih gibanjih, v župnijah in sploh v vsakem družbenem kontekstu. Išcite svetost v vsakdanjem življenju. Tudi za to vam je na voljo kot zgled intuicija častitljivega Antona Martina Slomška: on se je neutrudno zavzemal, da bi verniki, povezani v raznih bratovščinah in združenjih, s svojim delovanjem mogli dejavno služiti evangeliju.

Stalen in nepresahljiv studenec svetosti, ki more pomagati, da premagamo versko brezbriznost, je sodelovanje pri *bogoslužju* in obhajanje *zakramentov*, v katerih Bog deluje z močjo svoje milosti.

Naj bo *evharistija* vselej »višek in vir« vaše zavzetosti v vsakdanjiku. Ostanite zvesti obisku nedeljske svete maše. To je resnično sveta dediščina, ki so vam jo zapustili vaši očetje v veri.

V zakramentu *pokore* človek na vidni način doseže božje usmiljenje. Pogosto pristopajte temu zakramentu odpuščanja in sprave.

Vi, mladi, ki ste že prejeli zakrament *birme* ali ki se nanj pripravljate, pustite, da vas prevzame Kristus in sprejmite milost Svetega Duha, ki hoče prav preko vas dati novega življenjskega poleta krajevni Cerkvi.

Ko pa se boste odločali za ustanovitev družine, glejte, da jo boste utemeljili na trdni skali zakramenta *zakona*, da bo Bog blagoslovil vašo medsebojno podaritev za vse življenje in bo tako postala nov vir življenja in milosti. In vi, zakonci, ki že dalj časa v ljubezni živite to temeljno izkustvo

skupnosti, poživate milost zakramenta. Iz tega vira črpajte potrebno duhovno pomoč, da v polnosti uresničite načrt, ki ga ima Bog z vami in vašo družino.

5. Dragi bratje in sestre! Zelo sem vesel, ker sem danes med vami in vodim to slovesno bogoslužje. Pristrčno pozdravljam pastirja vaše škofije, msgr. Franca Krambergerja, njegovega pomožnega škofa, msgr. Jožefa Smeja, kakor tudi bivšega pomožnega škofa, msgr. Vekoslava Grmiča. Šelim jim, da bi hoditi po stopinjah tistega velikega škofa, častitljivega Slomška, ki je dosegel prenos škofijskega sedeža iz Šent Andraža na Koroškem prav sem v Maribor.

Pozdravljam pastirje sosednjih škofij in škofo, ki s svojo navzočnostjo pričajo o edinosti in povezanosti med različnimi krajevnimi Cerkvami, posebno pa kardinala državnega tajnika Sodana, krakovskega kardinala Macharskega, zagrebskega kardinala Kuhariča in druge hrvaške škofo, ki so tukaj navzoči. Izrekam pristrčno dobrodošlico škofom iz Avstrije, Madžarske, Jugoslavije. Poseben pozdrav gre tudi nadškofu msgr. Ambrožiču.

Prav pristrčno se obračam tudi na duhovnike, redovnike, redovnice in vse vernike, ki ste se tukaj zbrali iz mnogih delov vaše dežele in iz sosednjih držav. Pozdravljam tudi državne oblasti, predstavnike mesta in Univerze in vse, ki so velikodušno pomagali pri izvedbi tega obiska.

Enako želim še posebej pozdraviti vse, ki pripadajo narodnim manjšinam, predstavnike drugih narodov, begunce in tiste, ki so prisiljeni živeti v težkih razmerah. Vas, moji dragi, bi rad še posebej spodbudil: ne izgubite zaupanja v Boga in še naprej si neutrudno prizadevajte za ustvarjanje bolj človeške prihodnosti za vse.

Končno pa hvala vsakemu izmed vas za dejavno sodelovanje pri tej slovesni evharistiji. Častitljivi božji služabnik Anton Martin Slomšek naj vsakemu izmed vas pomaga, da bo v lastnem življenju uresničeval Gospodovo voljo.

6. Med molitvijo v dvorani zadnje večerje je Jezus rekel Očetu: »Jaz sem te poveličal na zemlji s tem, da sem dokončal delo, ki si mi ga dal... Razodel sem tvoje ime ljudem, katere si mi dal od sveta... in oni so ohranili tvojo besedo... Besede, ki si mi jih dal, sem dal njim. Sprejeli so jih in v resnici spoznali, da sem izšel iz tebe, ter začeli verovati, da si me ti poslal« (Jn 17, 4. 6. 8).

Jezus je izrekel te besede dan pred svojim trpljenjem. Za nas, ki se jih spominjamo potem, ko smo pred nekaj dnevi obhajali njegov *vnebohod*, dobivajo še prav posebno svežino. Razodevajo se namreč kot nenehna *prosilna molitev za Cerkev*, ki temelji na apostolih: »*Zanje prosim. Ne prosim za svet, temveč za tiste, katere si mi dal, ker so tvoji...* Že nisem več na svetu; oni so na svetu, a jaz odhajam k tebi!« (Jn 17, 9-11).

Kristus moli za Cerkev, Cerkev vseh časov in po vsem svetu. Moli tudi za Cerkev, ki je tukaj, v *vaši ljubljeni domovini*. Prvo berilo iz Apostolskih del nas je *znova* popeljalo v *dvorano zadnje večerje*, kjer so se po Jezusovem *vnebohodu* zadrževali apostoli skupaj z Marijo in v molitvi pričakovali prihod Svetega Duha. Danes se ta dvorana zadnje večerje ponavzočuje tukaj, v Sloveniji. Tudi mi smo poklicani, da z Marijo vztrajamo v molitvi.

Po žalostnih in težkih izkušnjah preteklosti se ob tem slavju *spomnimo* vseh tistih, ki so bili soudeleženi pri *Kristusovih mukah* in so jih »sramotili zaradi Kristusovega imena« (1 Pt 4, 14).

Obenem pa ponovimo s psalmistom: »Gospod

je *moja luč in moja rešitev*, koga bi se bal? ... Eno sem prosil od Gospoda, za to se bom zavzemal: da bi prebival v Gospodovi hiši vse dni svojega življenja«(Jn 27, 1. 4).

Vse dni življenja in vso večnost. Amen!

Na koncu se želim skupaj z vami zahvaliti Božji previdnosti za lepo vreme v teh dneh. Bog je z nami. Zaupati vam moram, da sem pogosto slišal pohvalne besede o Sloveniji. V teh dneh ša sem mogel osebno izkusiti prisrčnost tega naroda, njegovo globoko vero in neomajno zvestobo Cerkvi. Občudoval sem tudi lepote vaše domovine, njene gore, griče, zelene livade. Naj Bog blagoslovi to deželo. Obhajali smo prelepa bogoslužja, ki jih je spremljalo ubrano petje mnogih zborov, lepo pripravljene obredi, množica ministrantov, veliko redovnikov in veliko duhovnikov. Naj Bog blagoslovi predrago Slovenijo!

Nagovor pri opoldanski molitvi Raduj se, Kraljica nebeška po maši na mariborskem letališču, 19. maja 1996

**»SLOVENIJA, ZNAMENITA DEŽELA V SRCU
EVROPE, BODI KVAS SPRAVE IN MIRNEGA
SOŽITJA
MED LJUDSTVI!«**

1. Vesel sem, da na današnji dan, ob koncu tako slovesnega bogoslužnega praznovanja, molim z vami molitev k Mariji *Raduj se Kraljica nebeška*. Rade volje se skupaj z vami obračam na Marijo in ji izročam Slovenijo, ki obhaja 1250-letnico evangelizacije. To so dnevi velike hvalečnosti Gospodu za *neprecenljivi zaklad vere*.

Krščanstvo je dalo slovenski kulturi neizbrisno znamenje in najstarejše zapisano besedilo v slovenščini je prav molitev.

Slovenija, znamenita dežela v srcu Evrope, bodi zvesta evangeliju, ki si ga prejela! Bodi kvas sprave in mirnega sožitja med ljudstvi!

2. Dragi bratje in sestre! Vaša de•ela, posvečena z neštetimi belimi cerkvami, kapelicami in svetimi znamenji nam še danes govori, da tukaj •ivi ljudstvo z trdnimi krščanskimi koreninami. Mnogo vaših cerkva je posvečenih Mariji, bo•ji Materi, ter pričajo o tem, da so Slovenci v teku svoje zgodovine hoteli povezati svoje veselje z Marijinimi radostmi, in svoje trpljenje z njenimi bolečinami.

V duhu romam z vami na vaša Marijina božja pota: k Mariji Pomagaj na Brezje, k Vnebovzeti na Sveto goro in na Ptujsko goro k Naši Gospe, ki jo kličete »Kraljica Slovencev«. V Marijinem letu se ji je posvetil ves vaš narod. K Devici Mariji se, v tem, njej posvečenem mesecu, danes obračajo moje hvaležne misli in moja molitev za vse vas.

3. Predragi, *priporočam vas bo•ji Materi*, ki je bila prisotna med prvimi člani porarajoče se Cerkve na binkoštni dan. Marija je ostala v molitvi skupaj z apostoli! *Marija je vedno udele•ena pri evangelizaciji*, pri poslanstvu Cerkve. »Hodi pred vsem Bo•jim ljudstvom na poti vere« (Lumen Gentium, 58). Na tej poti hodi tudi pred vami, slovenski kristjani!

Marija je »naše veselje in upanje«, ker je iz Nje »svetu prisijala luč«. Z Brezij, Svete Gore in Ptujске Gore naj Marija obrne svoje milostljive oči na nas in naj nam po tem izgnanstvu pokaže Jezusa, blagoslovljeni sad svojega telesa.

Po molitvi

(Pozdrav v nemščini)

Einen herzlichen Willkommensgruß richte ich an Euch, liebe deutschsprachige Gläubige, die Ihr heute nach Maribor gekommen seid, um Gott für das unschätzbare Geschenk des Glaubens zu danken. Wir vertrauen uns besonders in diesem Monat Mai in unserer Freude und in unserem Leid Maria, der Königin Sloweniens, an.

(Pozdrav v madžarščini)

Szeretettel köszöntelek Benneteket, kedves magyar zarándokok, akik Szlovéniában éltek és Titeket, akik Magyarországról jöttetek. Mária, a »mi örömünk és reménységünk«, mert Tőle »jött a világ világossága«. A Szűzanya, Szlovénia királynője közbenjárására, a mi Urunk Jézus Krisztus vezessen Benneteket és a magyar testvéreket a hit, a remény és a további békés együttélés útján.

(Pozdrav v hrvaščini)

Srdačno pozdravljam hrvatske hodočasnike, poglavito velik broj mladih koji su došli sa svojim biskupima, svećenicima i vjeroučiteljima. Predragi, uvijek se živo sjećajući svoga pastirskog pohoda Hrvatskoj želim vam neprestani rast u vjeri i molim Gospodima da vašoj Domovini udijeli mir i slogu. Hvaljen Isus i Marija!

Srećanje s predstavnikima kulture, znanosti in
umetnosti
v mariborski stolnici, 19. maja 1996

TO JE URA RESNICE ZA EVROPO

Spoštovane gospe in gospodje,

1. V veliko veselje mi je, da se morem srečati z vami, uglednimi predstavniki znanosti in umetnosti v Sloveniji, z vami, ki skrbite za razvoj znanosti in jo posredujete mladim rodovom, ter z vami, ki nadaljujete tradicijo kulture in umetnosti v vaši de•eli. Vse vas iz srca in s spoštovanjem pozdravljam.

Vaša kultura je starodavna in nanjo ste upravičeno ponosni, saj ste prav po kulturi ohranili svojo samobitnost skozi stoletja, ko niste imeli svoje države. Vaša narodna zavest in vaša notranja povezanost sta črpali svojo moč iz jezika in kulture, ki so ju gojili in pospeševali slovenski rodovi v preteklosti. Tudi neodvisnost Slovenije ima navsezadnje svoj temelj v vaši kulturi. Mednarodno priznanje slovenske samostojnosti – Sveti Sedež je bil med prvimi, ki je storil ta korak – je v nekem smislu tudi priznanje samobitnosti slovenske kulture, kot temeljne prvine narodne istovetnosti.

2. Vaša kultura ima svoj daljni izvor v misijonski dejavnosti, ki so jo sredi 8. stoletja na pobudo kneza Hotimira vodili benediktinski menihi iz Ogleja in Salzburga. Njen prvi izpričani izraz so tako imenovali *Bri•inski spomeniki*, ki so hkrati prvi slovanski zapis v latinici. Njen drugi značilni vir pa je v misijonskem delovanju svetih bratov Cirila in Metoda, teh dveh velikih učiteljev vere, ki sta se •ivo zavedala pomembnosti povezave med evangelijem in kulturo. Duhovna dediščina, na kateri je osnovana vaša kultura, dolguje torej veliko krščanskemu navdihu, navzočem v dveh velikih evropskih kulturnih tradicijah, vzhodni in zahodni, čeprav v Sloveniji druga močno prevladuje nad prvo.

V vsakem resničnem srečanju med evangelijem

in določeno kulturo se sproži proces očiščevanja in razvoja, ki s časom razodene dotlej neznane možnosti te kulture. To se je zgodilo tudi v srečanju med krščanstvom in slovenskim ustvarjalnim duhom. Vaši predniki so v Jezusu Kristusu spoznali svojega Odrešenika in v stiku z evangelijem se je polagoma poglobljal njihov moralni čut. V motrenju božjega in človeškega lika učlovečene Besede se je izostril celo njihov čut za lepoto. O tem pričajo številne cerkve in znamenja, ki dajejo edinstven čar vaši pokrajini. O tem priča bogastvo vaših ljudskih pesmi, ki so pogosto prežete z versko vsebino, o tem govorijo zakladi vaše cerkvene glasbe od Jakoba Gallusa do sodobnih skladateljev.

Krščansko obzorje je v ozadju vaših pesnikov in pisateljev, od Prešerna do Balantiča, od Cankarja do Preglja, da imenujem samo nekatere. V istem duhovnem ozračju se gibljejo vaši slikarji Jakopič, Kregar in drugi. Iz iste krščanske skrivnosti se močno navdihuje Plečnik, ki je neizbrisno zaznamoval vašo arhitekturo 20. stoletja, obogatil pa je tudi Prago in Dunaj. Vaš prispevek k evropski kulturi sega tudi na področje znanosti in misli. Naj omenim samo Frana Miklošiča, rektorja dunajske Univerze in očeta slovenske filologije, ter filozofa Franceta Vebra.

Rodovitna povezanost med kulturo in evangelijem je v vaši zgodovini izpričana tudi na področju šolstva, gospodarstva, socialne dejavnosti in politike, kjer srečujemo vrsto izrednih osebnosti. Med njimi škofa Antona Martina Slomška, ki mu je bila narodova omika, poleg oznanjevanja evangelija in moralne preнове ljudstva, prva in največja skrb. Slovenski narod ima torej dovolj dokazov, ki govorijo o vplivu evangelija na vsa področja življenja.

3. In danes? Tudi v Sloveniji je čutiti splošno stanje, v katerem se nahaja evropska celina, kjer se po eni strani razodeva praznina, ki so jo pustile za seboj ideologije, po drugi pa se vse bolj prebujajo spomin na lastne korenine in na nekdanje bogastvo. *Ta ura je torej ura resnice za Evropo.* Židovi so se zrušili, padle so •elezne zavese, v človekovi zavesti pa vstaja, močnejše kot kdaj koli, *vprašanje o smislu •ivljenja in o vrednosti svobode.* Kako ne videti, da je v jedru tega problema *vprašanje o Bogu?* Ali se človek pojmuje kot od Boga ustvarjeno bitje, s podarjeno svobodo, ki mu odpira neskončne mo•nosti in mu hkrati nalaga točno opredeljene dol•nosti, ali pa sam sebe povzdiguje na absolutno raven, s svobodo brez postave, ki ga izpostavlja vsem mogočim impulzom in ga zapira v u•ivaštvo in zagledanost vase.

Sedanje ozračje tesnobe in nezaupanja v smisel življenja ter očitna zbeganost evropske kulture nam narekuje, da si ustvarimo *nov pogled* na razmerje med krščanstvom in kulturo, med vero in razumom. Obnovljeni dialog med kulturo in krščanstvom bo koristil obema, predvsem pa človeku, željnemu bolj pristnega in bolj polnega življenja.

4. Ravno v to smer je Slovenija naredila velik in spodbuden korak, ko je *ponovno vključila Teološko fakulteto v okrilje Univerze.* Vključena med druge predmete, teologija dokazuje, da v polnosti sprejema izziv racionalnosti, obenem pa izziva to racionalnost, da se odpre skrivnosti, ki jo presega. Ko teologija izpolnjuje svojo nalogo s tem, da predlaga in pogloblja »resnico evangelija« (Gal 2,5), osvetljuje tudi smisel •ivljenja in zgodovine ter prispeva nenadomestljiv dele• h gradnji sveta in k boljšemu so•itju med ljudmi. Njena »uspešnost« se

seveda ne more presojati z merili »tehnoške racionalnosti«, vendar zato ni nič manj resnična in nič manj koristna.

5. V perspektivi, ki jo nudi teologija, znanost lahko najde na svojih mejnih področjih nova obzorja in prizna, da onkraj svojih meja potrebuje neko »dopolnitev«. To srečanje je videti v sedanjem kulturnem obdobju prav posebno odločilno za usodo samega zemeljskega upanja. Znano je namreč, kako hudo je padec ideologij prizadel določen laični humanizem, ki je dolgo prevladoval na kulturnem prizorišču. Danes človekova poglavitna skušnjava ni več v tem, da bi vse utemeljeval na svojem razumu, temveč da bi se sploh odpovedal iskanju kakršnih koli temeljev, in se utrujen in razočaran, prepustil nevarnim tokovom skepse.

V tem kontekstu globoke kulturne krize se med mnogimi znanstveniki ponovno uveljavlja prepričanje, da se znanost in vera ne moreta več ignorirati, da je med njima potrebno graditi most. Tu ne gre za zблиževanje, ki bi ga narekovali zgolj naključni razlogi, kajti verskega povpraševanja ni moč zatreti v človekovem srcu, pa tudi sam pogled na svet, ki ga je izoblikovala znanost, nas nujno vodi do najkorenitejših vprašanj: Zakaj je narava racionalno spoznavna? Zakaj je urejena in ne kaotična? Harmonična dinamičnost vesolja nujno privede do vprašanja o metafizični vzročnosti in o zadnjem smotru vsega bivajočega. Danes, ko mineva obdobje scientizma, vidimo vse bolj jasno, da verski pogled na svet ni v nasprotju z zanesljivim znanstvenim védenjem. Še več, zavedamo se, da je med njima mogoče vzpostaviti ploden dialog, pod pogojem, da razlikujemo različne ravni spoznanja in njune lastne pristojnosti.

6. Ta dialog je posebno nujen, predvsem ko gre za čisto konkretne probleme osebnega in družbenega življenja. Ti problemi so pogosto zapleteni, včasih kar dramatični. Mnogi so povezani s priznanjem človeka kot presežnega bitja in njegovih neodtujljivih pravic, od trenutka spočetja do naravnega konca. Svet znanosti in kulture je poklican k posebni zavzetosti na tem področju, predvsem prek šole in drugih vzgojnih ustanov. Zato pozivam vas, nosilci velikih odgovornosti v javnem življenju: ne ugašajte plamena vere v mladih rodovih; vzgajajte jih k zavezanosti tistim vrednotam, ki jih bodo mogle obvarovati pred skepticizmom, sebičnostjo, nasiljem in mamili. Vam, misleci, znanstveniki, umetniki, ki ste svoj čas odločilno pripomogli k uveljavljanju človekovih pravic v vaši deželi, vam kličem: bodite vselej budni, da ne bo nobena od njih kakor koli ogrožena. Bodite posebej pogumni zaščitniki pravice izpovedovanja vere v javnem in zasebnem življenju.

Cerkev nima drugih ambicij kot to, da človeku oznanja odrešenje v Jezusu Kristusu. Ne bojte se Kristusa! Ne bojte se Cerkve, saj je na strani tistih, ki jim je pri srcu človekovo dostojanstvo in njegova resnična svoboda. Cerkev je bila in bo tudi v prihodnje zvesti varuh vašega zgodovinskega spomina in najbolj plemenitih tradicij slovenskega naroda.

7. Spoštovane gospe in gospodje, razvoj in pospeševanje kulture in znanosti je temeljnega pomena za celostno rast posameznika, kot tudi za življenje narodov. Samo čiva in bogata narodna kultura vas bo obvarovala pred nevarnostjo, da se pomešate ali celo »izginete« v svetu, ki je vse bolj izpostavljen izenačevanju in sivi poenotenosti. Obenem pa vam bo prav ona omogočala, da se s

svojimi darovi v zboru narodov, povsem enakopravno z drugimi de•elami, vključite v novo Evropo.

Naj vaše napore spremlja zavest, da je bila krščanska vera v dolgi in nelahki zgodovini Slovenije bistvena sestavina njene kulture. Spoštovati in ohranjati vero, ki ste jo prejeli pred 1250 leti, priznati Cerkvi mesto, ki ji gre v javnem življenju in ji ne odrekati sredstev za njeno delovanje, ni samo zahteva pra vičnosti v pravno urejeni državi, ampak tudi eden od pogojev za ohranitev vaše lastne istovetnosti.

Zvestoba tej kulturi, prežeti s krščansko vero, je najboljše jamstvo za vašo prihodnost. Želim, da bi bila ta prihodnost polna upanja in od Boga blagoslovljena, ko se s trepetom in zaupanjem bližamo pragu tretjega tisočletja.

Hvala, da ste mi zavzeto in prijazno prisluhnili. Bog blagoslovi vas in vaše delo.

**Govor ob slovesu na mariborskem letališču, 19.
maja 1996**

**NAJ BOG BLAGOSLOVI SLOVENIJO,
NJENE PREBIVALCE TER NJIHOVO
PRIZADEVANJE
ZA PRAVIČNOST, SOLIDARNOST IN MIR!**

Gospod predsednik!

Dragi dr•avljani Republike Slovenije!

1. Bivanje med vami me je v teh kratkih dneh napolnjevalo z obilnim notranjim veseljem. Hvala za vaše gostoljubje in za vašo pozorno skrb. Imel sem priliko občudovati, kako je Slovenija *domovina izrednih ljudi*, ki s svojo vero in poštenim •ivlje-

njem, z velikodušnostjo, znanjem in ustvarjalnostjo, oblikujejo duhovno in kulturno dediščino celotne narodne skupnosti. Predvsem pa sem mogel med bogoslužnimi slavji in ob drugih srečanjih opaziti, da je Slovenija hotela in znala ostati *trdno ukoreninjena v svoji tisočletni zvestobi Kristusu in Cerkvi*.

Eden izmed vaših pesnikov, ki je opeval lepote te dežele, je rekel, da ponuja podobo raja: spušča se k jadranski obali, se vzpenja po Krasu vse do vznožij zasneženih alpskih vrhov, krasi se z griči, ki jih pokrivajo rodovitni vinogradi, se razširja v plodne ravnine; bogata je z vodnimi tokovi in prostranimi gozdovi.

Ohranite nedotaknjeno obličje te čudovite dežele, ki vam jo je Bog zaupal; ne dopustite, da bi zamrlo plemenito državljansko in duhovno izročilo, ki je zaznamovalo zgodovino vašega ljudstva! Pogumno in vztrajno stopajte dalje po poti napredka, s seboj pa vedno nosite vrednote svoje bogate kulturne dediščine.

Slovenija, naj tujec, ki pride semkaj, uživa čist zrak tvojih gora in tvojih dolin, naj se odžeja z neonesnaženimi vodami tvojih potokov, naj se prenovi ob sproščenem občudovanju tvojih čudovitih pokrajin. Še bolj pa naj se duhovno okrepi v stiku z gostoljubno dobroto tvojih prebivalcev, s kristalno čistim poštenjem nravi, s sporočilom optimizma in upanja, ki izvira iz krščanske vere, živete v strogi preprostosti.

2. V času tega mojega kratkega prebivanja med vami sem mogel opaziti napore, s katerimi si slovensko ljudstvo ne prizanaša, da bi uresničilo pristen napredek v blagor vsem. Sicer je res, da ni mogoče kar naenkrat rešiti gospodarskih težav, podredovanih iz preteklosti, gotovo pa je, da bodo s

potrpe•ljivostjo, odprtostjo za pogovor, pripravljeno•nostjo na odpuš•canje in spravo vsi mogli z zaupanjem zreti v prihodnost. *Skupaj* se je namre•• la••je soo••titi z *izzivi sedanjega •asa* in izdelati zadovoljive na•rte za njihovo re•itev.

Bratje in sestre v Sloveniji, bodite vselej enotno in slo•no ljudstvo, dru•ina, sestavljena iz mnogih dru•in, med katerimi vladata ljubezen in medsebojna pomo•. Dru•bene in kulturne spremembe sedanjega •asa gotovo zadevajo tudi •ivljenje in navade v dru•inah, vendar te spremembe ne smejo imeti zanje usodnih posledic. Da ne bi pri•lo do tega, je potrebno, da se v vsakem domu trudite dosledno in prepri•ljivo ohraniti in predajati dediš•ino vere in kulture, ki ste jo podedovali od svojih prednikov.

Kdo bi dejansko mogel podvomiti o odlo•ilnem prispevku, ki ga ima pri ustvarjanju cveto•e in medsebojno povezane dru•ine prav sprejem evangeljskih vrednot? Dru•ina, ki Kristusa in njegovo besedo postavi v sredi••e svojega •ivljenja, najde v njem zanesljiv temelj za trdno in ubrano medsebojno razumevanje, ki je izrednega pomena za rast sre•nih in dobrih otrok.

3. Gospod predsednik, dragi bratje in sestre, v trenutku, ko zapu••am to gostoljubno de•elo, bi rad vsem izrazil svojo *iskreno hvale•nost*. Tej dr•avi in njenim dr•avljanom simboli•no zaupam svetilko vere, ki je bila pri•gana pred 1250 leti. V vseh teh stoletjih ta svetilka kljub dramati•nim spremembam ni nikoli ugasnila, nasprotno, vzbujala je •ustva in pobude, ki so v •ast va•im prednikom.

Slovenski kristjani, s to isto svetilko v rokah se zdaj pogumno napotite kot romarji upanja proti tretjemu kr••anskemu tiso•letju, da boste gradili

med seboj spravljeno družbo, ki bo zagotavljala mir in slogo vašim otrokom. To je moje pristrčno voščilo, ki vam ga izrekam v tem tako pomembnem trenutku. Izrekam ga vam, dragi otroci, ki se še z nedotaknjenim srcem čudite svetu in življenju; vam, fantje in dekleta, ki gledate proti prihodnosti z drhtečim pričakovanjem; vam, žene in možje, ki ste nosilni stebri slovenskega naroda; vam, ostareli, ki kljub opešanim močem še vedno lahko ponudite zaklade modrosti v blagor skupnosti; vam, bolniki, ki s soudeležbo pri Kristusovem križu prispevate k odrešenju sveta; in slednjič, vam, Slovenci, ki ste prišli iz raznih koncev sveta, da bi me pozdravili v svoji rodni deželi in skupaj z mano proslavili Boga za znova pridobljeno svobodo.

Vsem izrekam pristrčne pozdrave; moj pozdrav velja tudi kristjanom Pravoslavne Cerkve, Evangeličanske cerkvene skupnosti, in članom drugih krščanskih skupnosti, kakor tudi muslimanskim vernikom. Pozdravljam tudi člane narodnih manjšin, vojne begunce in tiste, za katere je Slovenija domovina ali pa le kraj začasnega bivanja. Moj pristrčni pozdrav naj doseže tudi Slovence, ki bivajo onstran meja in sploh v vsakem kotičku sveta. Želim jim, da bi mogli ohraniti nedotaknjeno vero v Boga in zvestobo domovini.

Ponovno se iskreno zahvaljujem za izredno gostoljubje vam, gospod predsednik Republike Slovenije, državnim oblastem, varnostnim in redarskim službam, službi prve pomoči in tudi vsem, ki so omogočili ta moj obisk.

Še enkrat bratsko pozdravljam sobrate v škofovski službi, ki skupaj z metropolitom Alojzijem Šuštarjem delujejo v Cerkvi na Slovenskem in so tesno povezani z duhovniki, redovniki, redovnicami in laiki.

**Vsem iz srca hvala!
Bog naj blagoslovi Slovenijo, njene prebivalce in
njihov trud za pravičnost, solidarnost in mir!**

Govor o obisku v Sloveniji pri splošni avdienci,
Rim, 22.maja 1996

**V DVORANI ZADNJE VEČERJE CERKVE V
SLOVENIJI
- ZA NOV MISIJONSKI POLET**

1. V nedeljo zvečer sem končal apostolsko potovanje v Sloveniji, ki se je začelo v petek, 17. maja. To je bil, kot pred dvema letoma na Hrvaškem, zelo pričakovan obisk in prvi v zgodovini Slovenije.

Iskreno sem hvaležen najprej Božji Previdnosti, da mi je v velikonočnem času omogočila ta obisk na povabilo škofov in oblasti Republike Slovenije. Vsakemu izmed njih sem iskreno hvaležen, hkrati pa izražam moj prisrčni »Bog plačaj« vsem tistim, ki so kakorkoli pomagali, da se je to moje apostolsko potovanje lahko uresničilo v najboljših možnih okoliščinah. Na vsakem koraku sem se prepričal o velikem organizacijskem naporu s strani Cerkve in civilne skupnosti v pripravah in med potekom papeževega obiska. Zahvaljujem se predsedniku Republike Slovenije, predstavnikom vlade, deželnim in krajevnim oblastem. Zahvaljujem se vsem, ki so se v velikem številu in lahko rečemo z navdušenjem udeležili raznih srečanj v času mojega bivanja v Sloveniji. Iz več razlogov pa je zato veselje ob tem obisku zelo veliko. Ob mojem prihodu je ubrano zvonjenje po vsej deželi sporočilo poseben pomen tega dogodka za zgodovino celotnega naroda, ki živi na križišču med izmučenim območjem Balkana in ostalo Evropo, in sem ga hotel opogumiti na poti polne svobode in miru.

2. Zgodovina krščanstva slovenskega ljudstva šteje že 1250 let. Njegova sedanja država je stara komaj

pet let. Po obdobju lastne države Karantanije so Slovenci bili sestavni del drugih državnih tvorb, posebno še habsburške monarhije Avstro-Ogrske. Po prvi svetovni vojni je bila ustanovljena država Južnih Slovanov. Slovenci so stopili v novo državo skupaj z drugimi, med njimi so bili Hrvati, Srbi, Črnogorci ter Bosna in Hercegovina. Tudi oni so doživeli trpljenje druge svetovne vojne in po svetovnem spopadu so se z drugimi narodi znašli v Jugoslovanski federaciji, podrejeni oblasti komunističnega sistema. Šele v devetdesetih letih je ta federativna vez prenehala, toda za ceno državljske vojne, ki je terjala nemalo žrtev, čeprav je k sreči na slovenski zemlji trajala manj kot druge.

3. To so najnovejši politični dogodki, vendar je zgodovina slovenskega ljudstva, ki je zraslo na ozemlju, ki je pred tem pripadalo Rimskemu imperiju, veliko daljša. Zahvaljujoč krščanstvu je Slovenija ustvarila svojo tipično kulturno istovetnost, kot se je to zgodilo v številnih drugih narodih v Evropi in po svetu. Cerkev na Slovenskem se še vedno spominja imen tistih, ki so ji prinesli vero iz bližnjih središč v Salzburgu, Ogleju in v Panoniji: svetih škofov Virgila, Modesta, Pavlina in svetih bratov Cirila in Metoda. Z gotovostjo lahko povemo, da je razvoj slovenske kulture tesno povezan s krščanstvom, začeni prav z jezikom, prisotnim v pisnih dokumentih iz desetega stoletja, ki vsebujejo katehetska in pridigarska besedila. Krščanstvo je prišlo v Slovenijo iz Rima in zato v slovenski kulturi zahodna sestavina prevladuje nad vzhodno. To potrjujejo tesne vezi, ki obstajajo od samih začetkov procesa oblikovanja cerkvenega in kulturnega življenja z navedenimi središči v Ogleju in Salzburgu. Med mojim obiskom sem vse to posebej naglasil, posebno še med srečanjem s

kulturniki in znanstveniki v Mariboru. Slovenska kultura je stara kultura, ki je tako na znanstvenem kot na področju ljudskih izročil očitno zaznamovana z zahodnim značajem. To se je jasno pokazalo v bogoslužnih slavjih; in je nadalje zelo močno prišlo do izraza med nepozabnim srečanjem z mladimi v Postojni. Mladi, dediči te kulture, so poklicani, da jo izročijo rodovom tretjega tisočletja.

4. Z vidika cerkvene ureditve na ozemlju Slovenije obstaja ena metropolija s sedežem v Ljubljani in dve podrejeni škofiji: mariborska in koprška. Škofov je sedaj sedem. Ljubljanski metropolit je nadškof Alojzij Šuštar, ki ga še enkrat pristrčno pozdravljam skupaj z ostalimi škofi, duhovniki in vsemi njegovimi sodelavci. Slovenski duhovniki, redovniki, redovnice in semeniščniki še vedno živijo ob spominu ter pod duhovnim vplivom velikega mariborskega škofa Antona Martina Slomška, ki je v 19. stoletju globoko zaznamoval ne samo življenje Cerkve in evangelizacijo, ampak vso slovensko kulturo. Postopek za razglasitev za blaženega tega velikega apostola se srečno končuje in nedavno je bila potrjena junaška stopnja njegove kreposti. Na njegov zgled, kakor tudi na zgled drugih nadpastirjev in junaških pričevalcev za vero, kot je na primer božji služabnik Lojze Grozde, sem želel opozoriti vso krščansko skupnost v Sloveniji, ki se zavzema za nujno delo nove evangelizacije.

Vera slovenskega naroda, surovo preizkušana v tem stoletju, je ostala neomajna: za to se zahvaljujemo Bogu. Sedaj je zaznati potrebo po obnovljenem misijonskem zagonu, za kar je potrebna duhovna podpora, pozorna budnost in preroško razločevanje »znamenj časa«, zlasti od oseb, ki so poklicane posvetiti evangeliju vse svoje življenje. S to mislijo na prihodnost sem med

slovesnimi večernicami v petek, 17. maja zvečer, v Ljubljani, opogumljal duhovnike, naj vedno globlje čutijo srečo in odgovornost za njihovo poslanstvo občestvenosti in služenja; redovnike sem opogumljal, naj brez slehernega oklevanja sprejmejo zahteve »spremenjenega« življenja po evangelijskem vzoru; vse verujoče pa naj si velikodušno prizadevajo za novo evangelizacijo v zaupanju do Marije, »Pomočnice kristjanov«.

5. Dragi bratje in sestre! Obisk v Sloveniji je bil v velikonočnem času. Začel se je v petek po vnebohodu, končal pa v nedeljo zvečer. V teh dneh se Cerkev spominja apostolov, zbranih po Kristusovem vnebohodu v dvorani zadnje večerje v molitvi skupaj z Marijo, ko so pričakovali prihod Tolažnika, Duha Resnice. Vsa Cerkev tako vsako leto živi devetdnevnicu k Svetemu Duhu in se pripravlja na binkošti. Bogu sem hvaležen, da sem imel letos veselo priložnost preživeti vsaj nekaj dni te devetdnevnic v dvorani zadnje večerje Cerkve, ki je v Sloveniji.

Ko še imam pred očmi očarljive in včasih ganljive prizore te prelepe dežele in njenega ljudstva, bi rad ponovno zaupal njegove upe in pričakovanja presveti Devici Mariji, da bo po delovanju Svetega Duha velikodušno stopalo v tretje tisočletje in postajalo vedno bolj dežela vere, svetosti in miru.

Ob koncu se želim še enkrat zahvaliti slovenskim bratom in sestram, ki so se spomnili mojega rojstnega dneva. Zahvaljujem se jim za izraze dobrohotnosti, predvsem pa za molitve, s katerimi so mi hoteli izraziti svojo ljubečo povezanost.

KAZALO

Uvodna beseda	5
Janez Pavel II., GOVORI V SLOVENIJI	11
Sprejem na mednarodnem letališču na Brniku (17. 5. 1995): Slovenija naj ostane zvesta svoji poklicanosti, biti most med slovenskim, germanskim, latinskim in madžarskim svetom	11
Srečanje z duhovniki, redovniki, redovnicami in verniki v ljubljanski stolnici (17. 5. 1996): Zaupana vam je naloga, da bistveno prispevate k družbeni in duhovni prenovi dragega slovenskega naroda	15
Homilija pri maši na hipodromu v Stožicah (Ljubljana, 18. 5. 1996): Ob zori novega obdobja vaše zgodovine je potrebno, da se pri novi evangelizaciji vračate k izvirom	21
Srečanje z mladimi na letališču v Postojni (18. 5. 1996): Samo vera in ljubezen lahko premagata strah in prebudita upanje	27
Homilija pri maši na mariborskem letališču (19. 5. 1996): Svetost je resnična moč, sposobna preobraziti svet	33
Nagovor pri opoldanski molitvi Raduj se, Kraljica nebeška na mariborskem letališču (19. 5. 1996): Slovenija, znamenita dežela v srcu Evrope, bodi kvas sprave in mirnega sožitja med ljudstvi!	39
Srečanje s predstavniki kulture, znanosti in umetnosti v mariborski stolnici (19. 5. 1996): To je ura resnice za Evropo	41

Govor ob slovesu na mariborskem letališču (19. 5. 1996):	
Naj Bog blagoslovi Slovenijo, njene prebivalce ter njihovo prizadevanje za pravičnost, solidarnost in mir	47
Govor o obisku v Sloveniji pri splošni avdienci (Rim, 22. 5. 1996):	
V dvorani zadnje večerje Cerkve v Sloveniji – za nov misijonski polet	51
Kazalo	54

Zbirka CERKVENI DOKUMENTI

Številka

naslov

1. Papeški govori v Mehiki. Poslanica škofov iz Pueble (1979)
2. Janez Pavel II., Okro•nica Človekov Odrešenik (1979)
3. Pape• Janez Pavel II., Na Poljskem (1979)
4. Veselje in veličina •ivljenja (1980)
5. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o katezezi (1980)
6. Janez Pavel II., Na Irskem in v ZDA (1980)
7. Janez Pavel II., Afriški govori (1980)
8. Janez Pavel II., Govor v UNESCO (1980)
9. Janez Pavel II., Sveti Benedikt (1981)
10. Janez Pavel II., Okro•nica o bo•jem usmiljenju (1981)
11. Janez Pavel II., V ZR Nemčiji (1981)
12. Janez Pavel II., Na daljnem Vzhodu (1981)
13. Janez Pavel II., Okro•nica o človeškem delu (1981)
14. Mednarodno leto prizadetih (1982)
15. Redovniki v Cerkvi (1982)
16. Janez Pavel II., Apostolsko pismo o dru•ini (1982)
17. Janez Pavel II., Sveto leto odrešenja (1983)
18. Duhovni poklici (1983)
19. Nemški in francoski škofje o miru (1984)
20. Janez Pavel II., V Avstriji (1984)
21. Janez Pavel II., Apostolsko pismo o odrešenjskem trpljenju (1984)
22. Smernice za vzgojo človeške ljubezni (1984)
23. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o redovništvu (1984)
24. Navodilo o teologiji osvoboditve (1984)
25. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o pokori in spravi (1985)
26. Janez Pavel II., Apostolsko pismo vsem mladim sveta (1985)
27. Janez Pavel II., Okro•nica apostola Slovanov (1985)
28. Dostojanstvo človeka, Bioetika (1985)
29. VI. simpozij evropskih škofov (1986)
30. Škofovska sinoda: 20 let koncila (1986)
31. Navodila o krščanski svobodi in osvoboditvi (1986)
32. Janez Pavel II., Okro•nica o Svetem Duhu (1986)
33. Kristološka vprašanja (1987)
34. Janez Pavel II., Okro•nica o Odrešenikovi Materi (1987)
35. Ekleziološka vprašanja (1987)
36. Navodilo o Daru •ivljenja
37. Janez Pavel II., Okro•nica o skrbi za socialno vprašanje (1988)
38. Tisoč let krščanstva v Rusiji (1988)

39. Veselo oznanilo evangelija in vzgoja v veri (1989)
40. Janez Pavel II., Apostolsko pismo o dostojanstvu •ene (1989)
41. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o krščanskih laikih (1989)
42. Mir v pravičnosti (1989)
43. Škofje ZDA – Papeški svet: AIDS (1990)
44. O meditaciji: Študij cerkvenih očetov (1990)
45. Janez Pavel II., Okro•nica Ob stoletnici (1991)
46. Janez Pavel II., Okro•nica Odrešenikovo poslanstvo (1991)
47. MSK: Kateheza odraslih v krščanski skupnosti (1991)
48. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda Dal vam bom pastirjev (1992)
49. Škofovska sinoda o Evropi: Katoličani v Evropi (1992)
50. Papeški svet za dru•beno obveščanje: Na pragu novih časov (1992)
51. Mednarodna teološka komisija: Eshatološka vprašanja (1993)
52. Janez Pavel II., Okro•nica Sijaj resnice (1994)
53. Ekumenski pravilnik (1994)
54. Janez Pavel II., Pismo dru•inam (1994)
55. Carlo Maria Martini, Cerkev in javna glasila (1994)
56. Direktorij za slu•bo in •ivljenje duhovnikov (1994)
57. Bratsko •ivljenje v skupnosti (1994)
58. Janez Pavel II., Apostolsko pismo V zarji tretjega tisočletja (1995)
59. Cerkev in kultura (1995)
60. Janez Pavel II., Okro•nica Evangelij •ivljenja (1995)
61. Komisija Pravičnost in mir pri SŠK, Izjave (1995)
62. Mednarodno leto •ensk (1996)
63. Janez Pavel II., Okro•nica Da bi bili eno (1996)
64. Janez Pavel II., Govori v Sloveniji (1996)